

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
W OLSZTYNIE**

***Informacja o stanie wdrażania
funduszy europejskich
w województwie warmińsko-mazurskim
Stan na dzień 31.XII.2009 roku***

Olsztyn 2011

Fundusze strukturalne na lata 2004-2006

Fundusze strukturalne są instrumentami Polityki Strukturalnej Unii Europejskiej, których zadaniem w okresie programowania 2000 – 2006 było wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów UE, w celu zwiększenia spójności ekonomicznej i społecznej. Fundusze kierowane były do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie były w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE¹.

W latach 2004-2006 w Polsce funkcjonowały cztery Fundusze Strukturalne:

- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa.

Kierunki i wysokość wsparcia finansowego w ramach Funduszy Strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych w Polsce po przystąpieniu do UE określały Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW). W latach 2004-2006 był to dokument przedstawiający strategię i priorytety działań funduszy. Dodatkowo dokumenty te przedstawiały strategię i priorytety działań państw członkowskich UE, ich cele szczegółowe, wielkość wkładu funduszy i innych środków finansowych.

PWW w Polsce były wdrażane za pomocą pięciu jednofunduszowych Sektorowych Programów Operacyjnych (SPO) oraz dwufunduszowego Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), w ramach których beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie.

Sektorowe Programy Operacyjne dotyczyły:

- 1) restrukturyzacji i modernizacji sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich (SPO ROL),
- 2) rybołówstwa i przetwórstwa ryb (SPO Ryby),
- 3) infrastruktury transportowej i gospodarki morskiej (SPO Transport),
- 4) wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw (SPO WKP),
- 5) rozwoju zasobów ludzkich (SPO RZL).

Natomiast Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) miał na celu tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów, przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów, sprzyjanie długotrwałemu rozwojowi gospodarczemu i spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej.

Korzystając z dopuszczonej w ramach pakietu anty kryzysowego Komisji Europejskiej możliwości wnioskowania przez państwa członkowskie o wydłużenie terminu kwalifikowalności wydatków, w dniu 8 grudnia 2008 r. strona polska wystąpiła do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wydłużenie ostatecznego terminu kwalifikowalności w ramach programów na lata 2004- 2006 do 30 czerwca 2009 r. (za wyjątkiem PO Pomoc Techniczna oraz PIW Equal).

Wniosek ten został rozpatrzony pozytywnie – w dniu 18 lutego 2009 r. Komisja Europejska wydała wspólną decyzję o przedłużeniu ostatecznego terminu kwalifikowalności dla programów operacyjnych na lata 2004-2006 oraz 19 lutego 2009 r. – osobną decyzję o przedłużeniu terminu kwalifikowalności wydatków dla PIW Interreg IIIA.

---

¹ Informacje pozyskane ze strony internetowej <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/>

SPO ROL 2004-2006
Sektorowy Program Operacyjny
Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich

SPO ROL to narzędzie służące realizacji celu Narodowego Planu Rozwoju - Restrukturyzacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich. Działania w ramach tego programu służyły realizacji dwóch celów strategicznych programu²:

Cel 1 Poprawa konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej – traktowanego jako priorytetowy cel rozwoju polskiego rolnictwa oraz przetwórstwa żywności w pierwszych latach integracji z UE.

Cel 2 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich – realizowanego również poprzez Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz inne programy operacyjne w ramach Narodowego Planu Rozwoju.

Powyższe cele realizowano w ramach 2 priorytetów:

1. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym,
2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Źródłem finansowania programu były środki publiczne pochodzące m. in. z: budżetu państwa, budżetów samorządów regionalnych i lokalnych, Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji w Rolnictwie - Sekcja Orientacji (EFOGR) oraz środków inwestorów prywatnych.

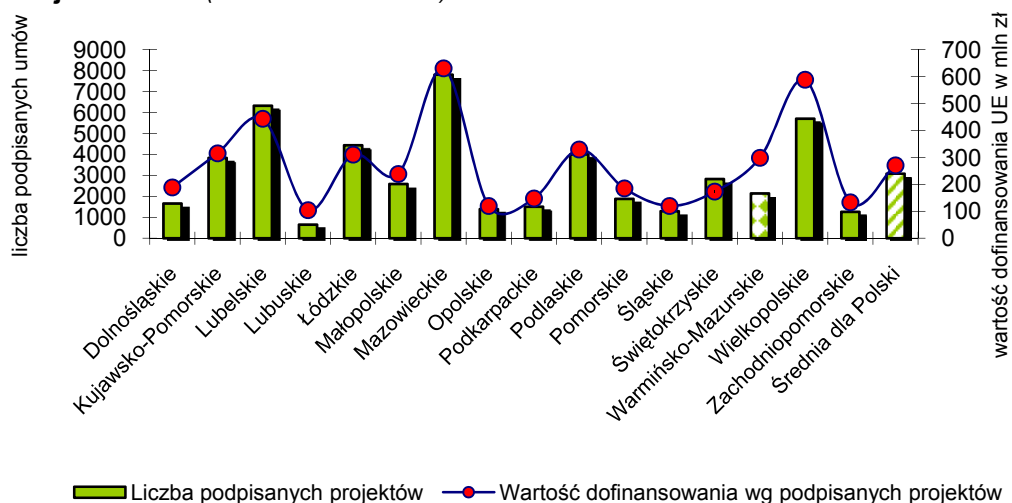
Institucją wdrażającą dla SPO ROL została Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poza trzema działaniami, gdzie funkcję instytucji wdrażającej otrzymała Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (działania 1.3 „Szkolenia”, 1.4 „Wsparcie doradztwa rolniczego” oraz 2.7 „Pilotażowy program LEADER+”). Program operacyjny wdrażany był na terenie całego kraju w latach 2004 – 2006, przy założeniu, że realizacja płatności odbywać się będzie do końca 2008 roku.

---

²

<http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/SPO+Restrukturyzacja+i+Modernizacja+Sektora+Zywnosciowego+oraz+Rozwoj+Obszarow+Wiejskich/>

Rycina nr 1:
Liczba podpisanych umów oraz wielkość dofinansowania w ramach SPO ROL w podziale na województwa* (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów otrzymanych z Wydziału Monitorowania i Sprawozdawczości w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
 *bez działania 1.3, 1.4 i 2.7.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. w ramach programu SPO ROL podpisano ogółem 49 345 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania równą 4 326 750 794,73 zł. Liczba podpisanych umów w woj. warmińsko-mazurskim wyniosła 1 952 i była znacznie niższa niż średnia dla Polski (3 084). Tym samym woj. warmińsko-mazurskie zajęło 9 pozycję pod względem liczby podpisanych umów o dofinansowanie z SPO ROL w kraju. Pozycję lidera (najwięcej podpisanych umów) zajęło woj. mazowieckie z liczbą 7 809 podpisanych umów natomiast ostatnie miejsce zajęło woj. lubuskie z liczbą 650 podpisanych umów. Wartość dofinansowania wg podpisanych umów w woj. warmińsko-mazurskim wyniosła 281 961 220,07 zł i była wyższa od średniej dla Polski. Tym samym woj. warmińsko-mazurskie uplasowało się na 7 pozycji pod względem wartości otrzymanego dofinansowania wg podpisanych umów z SPO ROL. Choć liczba podpisanych umów była mniejsza od średniej krajowej to wartość umów znacznie przewyższyła średnią w kraju.

Liczba i wartość podpisanych umów w ramach SPO ROL w województwie warmińsko-mazurskim na dzień 31.12.2009 r. kształtowała się następująco (Tabela nr 1):

Tabela nr 1
Wykorzystanie środków w ramach SPO ROL w woj. warmińsko-mazurskim (stan na 31.12.2009 r.)

Wyszczególnienie	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów (PLN)	Wartość dofinansowania z EFOGR wg podpisanych umów (PLN)
Priorytet I. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym.	1 579	583 483 684,94	185 853 833,73
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych	800	227 608 518,80	66 364 390,65
1.2 Ułatwienie startu młodym rolnikom	698	34 900 000,00	26 175 000,00
1.3 Szkolenia	11	1 920 002,08	1 536 001,66
1.4 Wsparcie doradztwa rolniczego	2	4 985 886,00	3 988 708,80

1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	68	314 069 278,06	87 789 732,61
Priorytet II. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	373	146 820 900,96	96 107 386,34
2.1 Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą ...	24	35 936 801,00	28 527 151,06
2.2 Scalanie gruntów	0	0,00	0,00
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	132	29 763 915,89	19 412 249,29
2.4 Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa ...	109	17 649 211,00	5 525 066,41
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	34	47 978 302,97	34 704 535,00
2.6 Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	57	9 041 913,00	2 950 693,20
2.7 Pilotażowy Program LEADER+	17	6 450 757,10	4 987 691,38
RAZEM	1 952	730 304 585,90	281 961 220,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Tabela nr 1 pokazuje, że w województwie warmińsko-mazurskim podobnie jak i w całym kraju największym zainteresowaniem cieszyły się działania 1.1 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych* (800 podpisanych umów) oraz działanie 1.2. *Ułatwienie startu młodym rolnikom* (698 podpisanych umów). Działania te wspierały projekty związane z modernizacją gospodarstw rolnych, prowadząc do ich dostosowania do warunków funkcjonowania na Jednolitym Rynku Unii Europejskiej oraz oferowały wsparcie finansowe młodym rolnikom, rozpoczynającym samodzielne gospodarowanie. Natomiast z powodu braku zainteresowania ze strony beneficjentów, samorządy czterech województw – w tym warmińsko-mazurskiego – zrezygnowały z realizacji działania 2.2, a środki finansowe przesunięto na realizację projektów w innych województwach.

Pod względem przyznanego dofinansowania przodują działania 1.5 (87 789 732,61 zł) oraz 1.1 (66 364 390,65 zł). Wartość dofinansowania na te działania to blisko 55 % ogólnej kwoty dofinansowania przyznanej województwu w ramach SPO ROL.

Do dnia 31.12.2009 r. realizacja wszystkich projektów SPO ROL w województwie warmińsko-mazurskim została zakończona.

SPO RYBY 2004-2006

Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i przetwórstwo ryb

Głównym celem SPO RYBY była racjonalna gospodarka żywymi zasobami wód i poprawa efektywności sektora rybackiego oraz podniesienie konkurencyjności polskiego rybactwa i przetwórstwa rybnego. Program był realizowany w ramach następujących priorytetów:

1. Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów,
2. Odnowa i modernizacja floty rybackiej,
3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla, rybacka infrastruktura portowa, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe,
4. Inne działania.

Zasięg geograficzny priorytetu 1 i 2, działania 3.3 oraz priorytetu 4, za wyjątkiem działań 4.3, 4.4, i 4.6, obejmuje województwa zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie, priorytet 3 za wyjątkiem działania 3.3 oraz działania 4.4 i 4.6 priorytetu 4 realizowane były na obszarze całego kraju, zaś działanie 4.3 na obszarze Unii Europejskiej.

SPO RYBY skierowany był do sektora rybackiego: właścicieli statków rybackich, właścicieli i administratorów portów, rybaków morskich i śródlądowych, właścicieli, dzierżawców jezior i rybackich gospodarstw hodowlanych, właścicieli zakładów przetwórstwa rybnego, hurtowników, placówek naukowo-badawczych, uczelni i szkół technicznych związanych z rybactwem.

Instytucją Wdrażającą Program została Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wnioski składało się w trybie ciągłym w oddziałach regionalnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwych dla portu macierzystego statku rybackiego lub miejsca inwestycji.

Program był realizowany z publicznych środków wspólnotowych pochodzących z Instrumentu Finansowego Wspierania Rybołówstwa (IFWR), z publicznych środków krajowych pochodzących z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków prywatnych beneficjentów³.

Poniższa tabela (Tabela nr 2) przedstawia w jaki sposób dofinansowanie z IFWR w ramach SPO RYBY rozłożyło się w województwie warmińsko-mazurskim.

Tabela nr 2

Kwota wnioskowanej pomocy wg podpisanych umów w województwie warmińsko-mazurskim w ramach SPO RYBY (stan na 31.12.2009 r.)

Priorytet / działanie / operacja	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów (PLN)	Wartość dofinansowania z IFWR wg podpisanych umów (PLN)
1. Dostosowywanie nakładu połowowego do zasobów	42	8 329 697,84	6 247 273,38
1.1. Złomowanie statków rybackich	33	6 645 017,84	4 983 763,38
1.2. Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmian ich przeznaczenia	9	1 684 680,00	1 263 510,00
1.3. Wspólne przedsięwzięcia	0	0,00	0,00
2. Odnowa i modernizacja floty rybackiej	6	2 146 271,00	748 734,70
2.1. Budowa nowych statków rybackich	0	0,00	0,00
2.2. Modernizacja istniejących statków rybackich	6	2 146 271,00	748 734,70
2.3. Wycofanie (bez pomocy publicznej) związane z odnową	0	0,00	0,00
3. Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla ryb, rybackie urządzenia portowe, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe	49	98 789 152,35	11 285 270,19
3.1. Ochrona i rozwój zasobów wodnych	0	0,00	0,00
3.2. Chów i hodowla ryb	21	16 797 979,61	5 396 095,06
3.3. Rybacka infrastruktura portowa	2	5 890 067,40	4 273 209,75
3.4. Przetwórstwo i rynek rybny	15	75 116 285,63	1 334 624,23
3.5. Rybołówstwo śródlądowe	11	984 819,71	281 341,15

³ Uzupełnienie Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo przetwórstwo ryb 2004-2006”

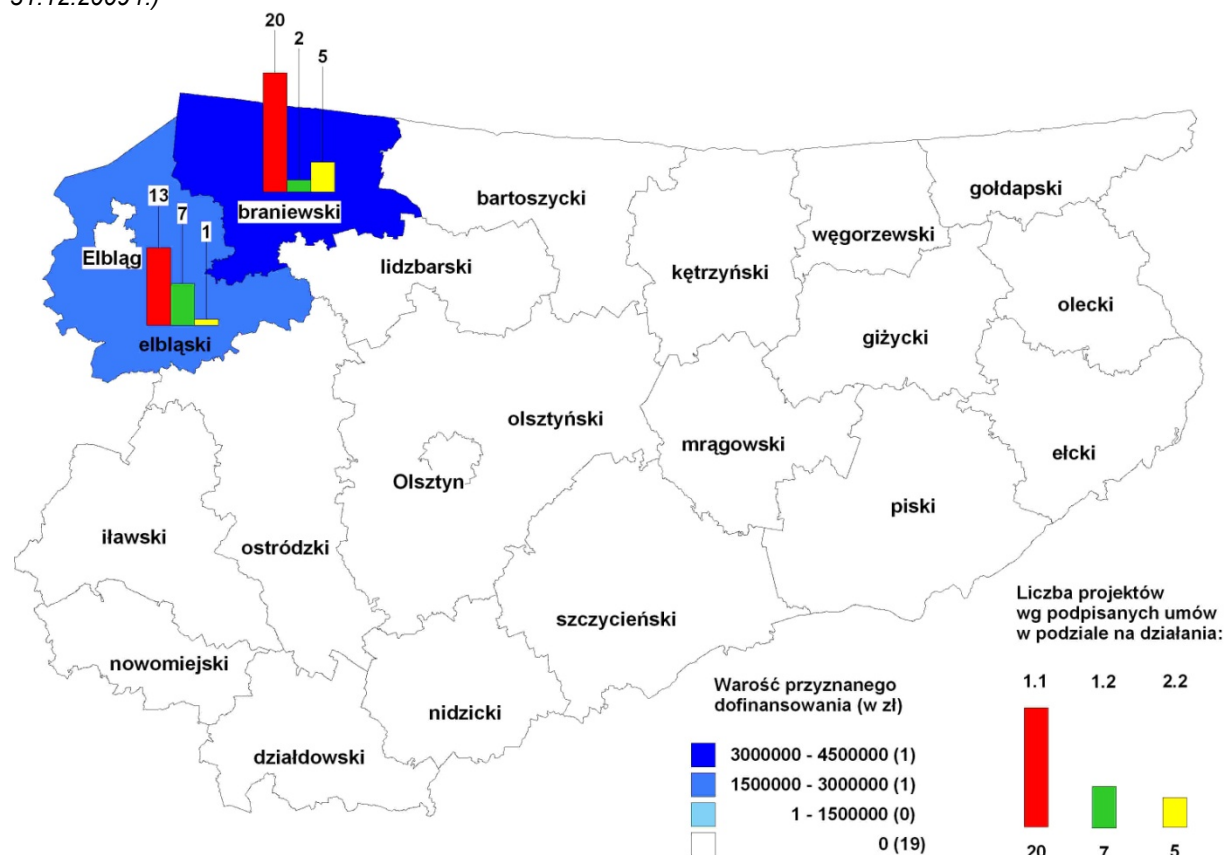
4. Inne działania	107	26 574 100,85	18 069 195,25
4.1. Rybołówstwo przybrzeżne	8	1 904 478,40	1 394 790,05
4.2. Działania społeczno-ekonomiczne	78	3 065 267,52	1 532 635,45
4.3. Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne	8	2 477 852,20	1 768 112,25
4.4. Działania organizacji obrotu rynkowego	4	410 388,73	303 326,25
4.5. Czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe	0	0,00	0,00
4.6. Działania innowacyjne i inne	9	18 716 114,00	13 070 331,25
Razem	204	135 839 222,04	36 350 473,52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

W woj. warmińsko-mazurskim do dnia 31.12.2009 r. podpisano 204 umowy w ramach Programu SPO RYBY na ogólną kwotę dofinansowania 36 350 473,52 zł. W woj. warmińsko-mazurskim nie były realizowane projekty w ramach działań 3.1 *Ochrona i rozwój zasobów wodnych* i 4.5 *Czasowe zawieszenia działalności i inne rekompensaty finansowe* ze względu na brak zainteresowania ze strony inwestorów oraz ich zdolności inwestycyjnych (Tabela nr 2).

Rycina nr 2:

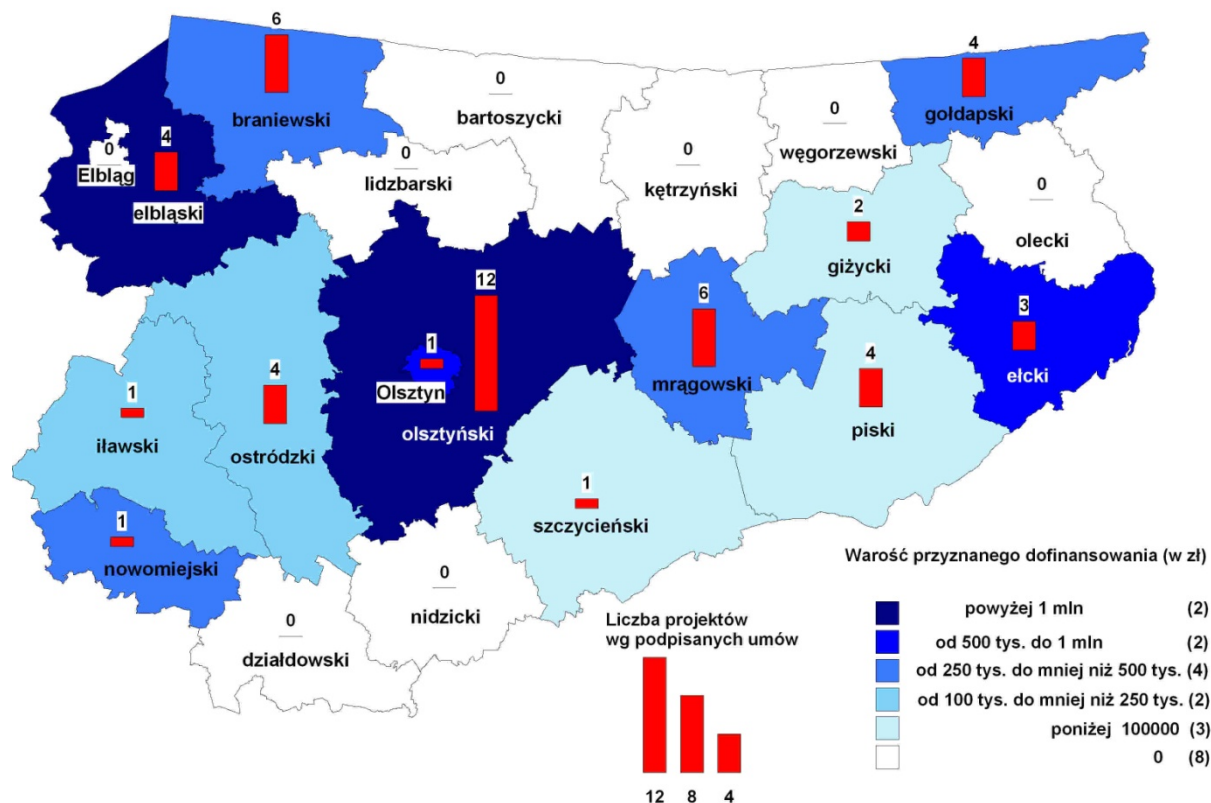
Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania z IFWR w ramach priorytetu 1 i 2 SPO RYBY w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji) (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Część działań SPO RYBY (tj. 1.3. *Wspólne przedsięwzięcia* i 2.1. *Budowa nowych statków rybackich*) nie została uruchomiona, gdyż zgodnie z przepisami Unii Europejskiej mogły być one realizowane do 31 grudnia 2004 r. Natomiast działanie 2.3. *Wycofanie (bez pomocy publicznej)* związane z odnową służy wyłącznie celom statystycznym i stanowi uzupełnienie do zakończonego już działania 2.1 *Budowa nowych statków rybackich*. W ramach działania 2.3 nie była udzielana pomoc finansowa.

Rycina nr 3:
Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania z IFWR w ramach priorytetu 3 SPO RYBY w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji) (stan na 31.12.2009 r.)

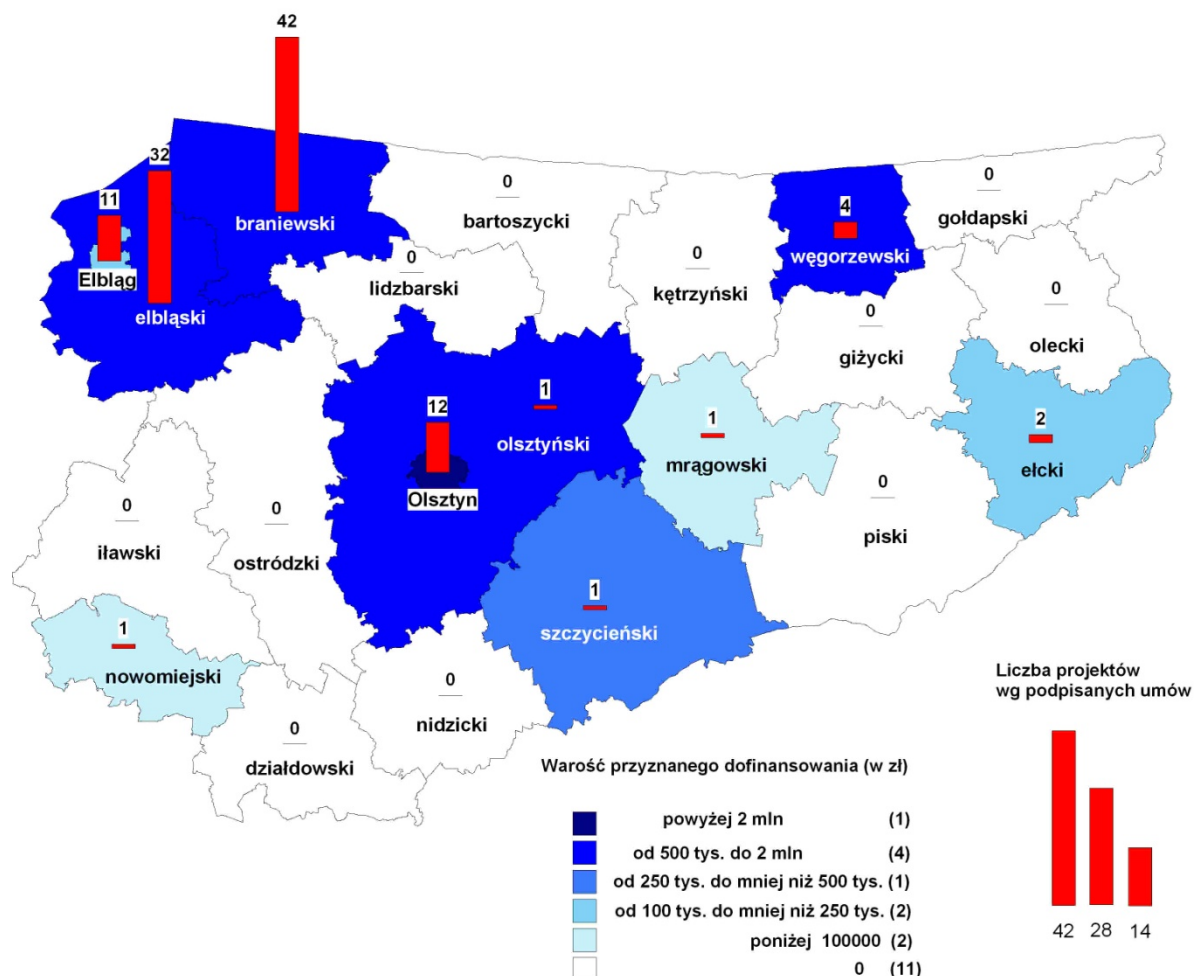
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Największym zainteresowaniem beneficjentów w województwie warmińsko-mazurskim cieszyło się działanie 4.2 *Działania społeczno-ekonomiczne*, w ramach którego podpisano 78 umów na kwotę dofinansowania 1 532 635,45 zł. Natomiast pod względem wartości przyznanego dofinansowania najwięcej środków trafiło do beneficjentów działań: 4.6 *Działania innowacyjne i inne* – 13 070 331,25 zł, 3.2 *Chów i hodowla ryb* – 5 396 095,06 zł oraz 1.1 *Złomowanie statków rybackich* - 4 983 763,38 zł.

Rycina nr 4:

Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania z IFWR w ramach priorytetu 4 SPO RYBY w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji) (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

SPO TRANSPORT 2004-2006 Sektorowy Program Operacyjny pt. Infrastruktura transportowa i gospodarka morska

Celem SPO Transport było zwiększenie spójności transportowej kraju oraz polepszenie dostępności przestrzennej miast, obszarów i regionów Polski w układzie Unii Europejskiej.

Przedsięwzięcia mogły być realizowane w ramach dwóch priorytetów:

1. Zrównoważony gałęziowo rozwój transportu.
2. Bezpieczniejsza infrastruktura drogowa.

W przypadku SPO Transport głównymi beneficjentami końcowymi są: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe S.A., Urzędy Morskie, Zarządy Portów Morskich, Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR), miasta na prawach powiatu (powiaty grodzkie), Ministerstwo Transportu, Policja i Straż Pożarna. Instytucją Zarządzającą SPO Transport jest Minister Rozwoju

Regionalnego, który pełni ogólny nadzór nad procesem programowania, przygotowania i wyboru projektów, realizacji i kontroli realizacji SPOT.

Realizacja projektów w ramach SPOT współfinansowana była z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Współfinansowanie obejmowało maksymalnie do 75% kosztów kwalifikowanych, pozostała część kosztów była pokrywana ze środków krajowych⁴.

Na realizację projektów w ramach SPOT przeznaczono kwotę 1 163 384 456 euro z EFRR, 263 536 080 euro z budżetu państwa, 193 989 740 euro z budżetów JST oraz założono udział środków prywatnych w wysokości 7 543 731 euro.

W ramach SPO Transport w województwie warmińsko-mazurskim zrealizowano i zakończono 5 projektów⁵, są to:

1. „*Zakup autobusu szynowego dla województwa warmińsko – mazurskiego*”. Beneficjentem projektu było Województwo Warmińsko – Mazurskie. Celem bezpośrednim projektu była poprawa warunków przejazdów pasażerów transportem kolejowym między ważnymi centrami miejskimi. Budżet projektu wyniósł 5 403 380,00 PLN, w tym kwota dofinansowania ze środków EFRR w ramach SPOT wyniosła 50 % kosztów kwalifikowalnych tj. 2 701 690 zł.
2. „*Przebudowa drogi krajowej nr 7 na odcinku Jazowa-Elbląg od km 68+244,15 do km 82+315*”. Celem Projektu była przebudowa drogi krajowej nr 7 na odcinku od miejscowości Jazowa do węzła drogowego "Elbląg - Wschód. Nadrzędnym zadaniem przebudowy było wzmocnienie nawierzchni drogi do obciążenia 115 kN/oś i podniesienie nośności obiektów inżynierskich w ciągu przebudowywanego odcinka do klasy A. Beneficjentem projektu była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Całkowita wartość projektu to 249 739 126,92 PLN⁶ z czego dofinansowanie z EFRR wyniosło 151 724 623,98 zł.
3. „*Przebudowa drogi krajowej nr S22 na odc. Elbląg-Grzechotki*”. Całkowita wartość projektu wyniosła 456 693 086,09 PLN⁷, dofinansowanie projektu ze środków UE to 323 921 847,82 zł. Beneficjentem projektu była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Podstawową funkcją przebudowywanej drogi jest połączenie budowanej w Rosji drogi wraz z przejściem granicznym Grzechotki – Mamonowo II z siecią dróg krajowych w Polsce.
4. „*Rozbudowa drogi krajowej nr 51 na odcinku Barcikowo - Spręcowo wraz z budową obwodnicy Spręcowa*”. Budżet projektu wyniósł 77 835 172,05 PLN, a wartość dofinansowania z UE wyniosła 54 292 732,17 zł. Beneficjentem projektu była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Celem projektu było m. in.: usprawnienie przejazdu siecią dróg krajowych województwa warmińsko-mazurskiego, a tym samym polepszenie dostępności regionu w skali kraju oraz Unii Europejskiej oraz poprawa połączenia i warunków wymiany z Obwodem Kaliningradzkim.
5. „*Przebudowa ul. Limanowskiego oraz skrzyżowania ulic. Sybiraków, Limanowskiego i Jagiellońskiej*”. Budżet projektu wyniósł 15 038 315,09 PLN, a wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 11 278 736,31 zł. Beneficjentem projektu była Gmina Olsztyn. Celem projektu było zwiększenie spójności transportowej kraju poprzez poprawę warunków ruchu na odcinku drogi krajowej nr 51.

Od początku funkcjonowania w Polsce SPO Transport osiągnięto m. in. następujące wskaźniki⁸:

⁴ <http://www.spot.gov.pl/>

⁵ <http://www.spot.gov.pl/>

⁶ <http://www.gddkia.gov.pl/article/6380/przebudowa-drogi-krajowej-nr-7-na-odcinku-jazowa---elblag>

⁷ <http://www.gddkia.gov.pl/article/6384/przebudowa-drogi-krajowej-nr-s22-na-odcinku-elblag---grzechotki>

⁸ Informacja prasowa z dnia 11 grudnia 2008 roku, Ministerstwo Infrastruktury Stanowisko ds. Komunikacji Społecznej i Mediów

- przebudowano łącznie 63 km linii kolejowych,
- zakupiono lub zmodernizowano 199 pojazdów szynowych,
- przebudowano lub zbudowano łącznie ponad 230 km dróg krajowych (w tym przebudowano 7,6 km autostrady),
- zakupiono 14 samochodów ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej,
- zakupiono 19 samochodów specjalnych służących do prowadzenia kontroli, w tym m. in. w zakresie przestrzegania przepisów o czasie pracy kierowców, przewozu materiałów niebezpiecznych oraz masy i nacisków osi,
- zakupiono 10 radiowozów, 70 tys. narkotestów oraz 1 tys. alkotestów.

SPO WKP 2004-2006

Sektorowy Program Operacyjny *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw*

Sektorowy Program Operacyjny „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006” znany pod hasłem UNIA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH - „PROGRAM KONKURENCYJNOŚĆ”. Celem SPO WKP była poprawa pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających na terenie Polski w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego. SPO WKP, wykorzystując zasoby sfery naukowo-badawczej oraz korzyści związane ze stosowaniem nowoczesnych technologii, w tym technologii informacyjnych oraz technologii wspierających ochronę środowiska, określał cele, priorytety i działania dotyczące realizacji polityki w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności.

Finansowanie Programu realizowane było z następujących źródeł: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR – w kwocie 1 251,1 mln euro), publicznych środków krajowych (budżet państwa – w kwocie 390,63 mln euro, budżet jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 21,31 mln euro, środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska – w kwocie 51,8 mln euro) oraz ze środków prywatnych 1195,92 mln euro.

Projekty mogły być realizowane w ramach dwóch priorytetów SPO WKP:

1. Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu,
2. Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw.

Instytucjami Wdrażającymi, czyli odpowiedzialnymi za realizację powierzonych im działań w ramach SPO WKP, były: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., Minister Nauki i Informatyzacji oraz Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

Beneficjentami SPO WKP byli przedsiębiorcy oraz instytucje otoczenia biznesu:

- małe i średnie przedsiębiorstwa, oparte na zaawansowanych technologiach, w zakresie doradztwa i wsparcia inwestycyjnego,
- przedsiębiorstwa inwestujące w ochronę środowiska,
- przedsiębiorstwa dokonujące nowych inwestycji,
- instytucje wspierające biznes,
- fundusze: pożyczkowe, poręczeń kredytowych, załączkowe (seed-capital),
- spółki zarządzające parkami naukowo-technologicznymi i przemysłowymi oraz inkubatorami technologicznymi,
- instytucje sfery naukowo-badawczej,
- organy administracji rządowej w zakresie tworzenia elektronicznej platformy powszechnego dostępu firm i osób do informacji i usług publicznych on-line, integracji referencyjnych rejestrów firm i osób oraz zapewnienia bezpieczeństwa danych.

Tabela nr 3

Liczba podpisanych umów oraz wielkość dofinansowania z EFRR w województwie warmińsko-mazurskim w ramach SPO WKP w podziale na działania (stan na 31.12.2009 r.)

Wyszczególnienie		Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Wysokość dofinansowania z EFRR wg podpisanych umów (PLN)
Priorytet 1	Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu	21	102 169 908,43	56 144 219,34
Działanie 1.1.	Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw	5	6 441 390,18	4 259 918,20
Działanie 1.2.	Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw	13	92 537 190,91	50 170 910,03
Działanie 1.3.	Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm	0	0,00	0,00
Działanie 1.4.	Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką	3	3 191 327,34	1 713 391,11
Działanie 1.5.	Rozwój systemu dostępu przedsiębiorców do informacji i usług publicznych on-line	0	0,00	0,00
Priorytet 2	Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw	421	192 990 069,15	83 497 654,91
Działanie 2.1.	Wzrost konkurencyjności małych i Średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo	37	2 695 394,60	745 891,07
Działanie 2.2.	Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw: - poddziałanie 2.2.1 - poddziałanie 2.2.2.	11 253	63 024 927,73 7 767 883,49	23 657 268,03 2 393 768,33
Działanie 2.3.	Wzrost konkurencyjności małych i Średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje	117	106 631 208,77	52 545 348,98
Działanie 2.4.	Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony Środowiska	3	12 870 654,56	4 155 378,50
Razem		442	295 159 977,58	139 641 874,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

SPO WKP to jeden z nielicznych programów skierowanych do przedsiębiorców. W ramach tego programu w województwie warmińsko-mazurskim do końca 2009 r. podpisanych zostało 442 umowy na ogólną sumę dofinansowania 139 641 874,25 zł (Tabela nr 3).

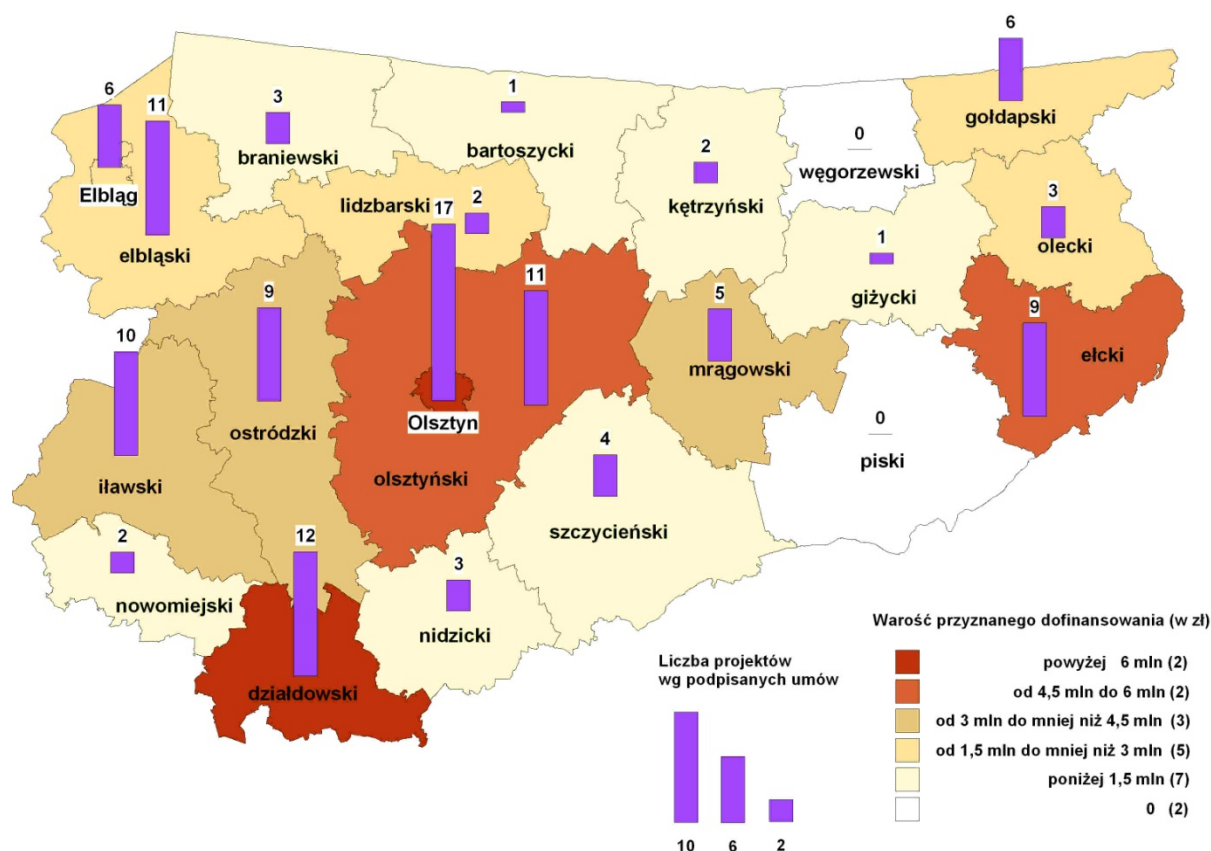
W ramach pierwszego priorytetu skierowanego głównie do Instytucji Otoczenia Biznesu oraz sfery B+R podpisano 21 umów. Na uwagę zasługuje fakt, iż w Działaniu 1.2. *Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw* mimo małej liczby umów (13 umów) ich wartość (50 170 910,03 zł) stanowi blisko 36% wszystkich zakontraktowanych w województwie warmińsko – mazurskim środków w ramach całego programu SPO WKP. Jest to o tyle istotne, iż działanie to ma na celu wsparcie przedsiębiorczości poprzez ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji, zwłaszcza podmiotom tworzącym nowe przedsiębiorstwa oraz realizującym inwestycje o charakterze innowacyjnym.

Największym zainteresowaniem w województwie cieszył się Priorytet 2 (421 podpisanych umów). W ramach Działania 2.2 *Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw* podpisano 264 umowy z czego: 253 w ramach poddziałania 2.2.2 - na pokrycie części kosztów udziału przedsiębiorstwa w targach i wystawach międzynarodowych oraz misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami, w tym także w zakresie promocji innowacji technologicznych i organizacyjnych oraz 11 w ramach poddziałania 2.2.1 – na dokonywanie nowych inwestycji polegających na utworzeniu lub rozbudowie przedsiębiorstwa, a także na rozpoczęciu w przedsiębiorstwie działalności obejmującej dokonywanie zasadniczych zmian produkcji, produktu lub procesu produkcyjnego.

Bardzo dużym zainteresowaniem w województwie cieszyło się Działanie 2.3. *Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje* - świadczy o tym liczba 117 podpisanych umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR 52 545 348,98 zł w ramach tego działania.

W ramach Działania 2.3 realizowane były inwestycje związane z działaniami modernizacyjnymi w małych i średnich przedsiębiorstwach, zakupem wyników prac badawczo-rozwojowych (i praw własności przemysłowej) przez przedsiębiorstwa, wdrażaniem wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa, zastosowaniem i wykorzystaniem technologii informatycznych i gospodarki elektronicznej w procesach zarządzania przedsiębiorstwem, wdrażaniem i komercjalizacją technologii i produktów innowacyjnych, dostosowaniem technologii i produktów do wymagań dyrektyw unijnych (zwłaszcza norm zharmonizowanych i prawodawstwa w zakresie BHP).

Rycina nr 5:
Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania z EFRR w ramach działania 2.3 SPO WKP w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji) (stan na 31.12.2009 r.)

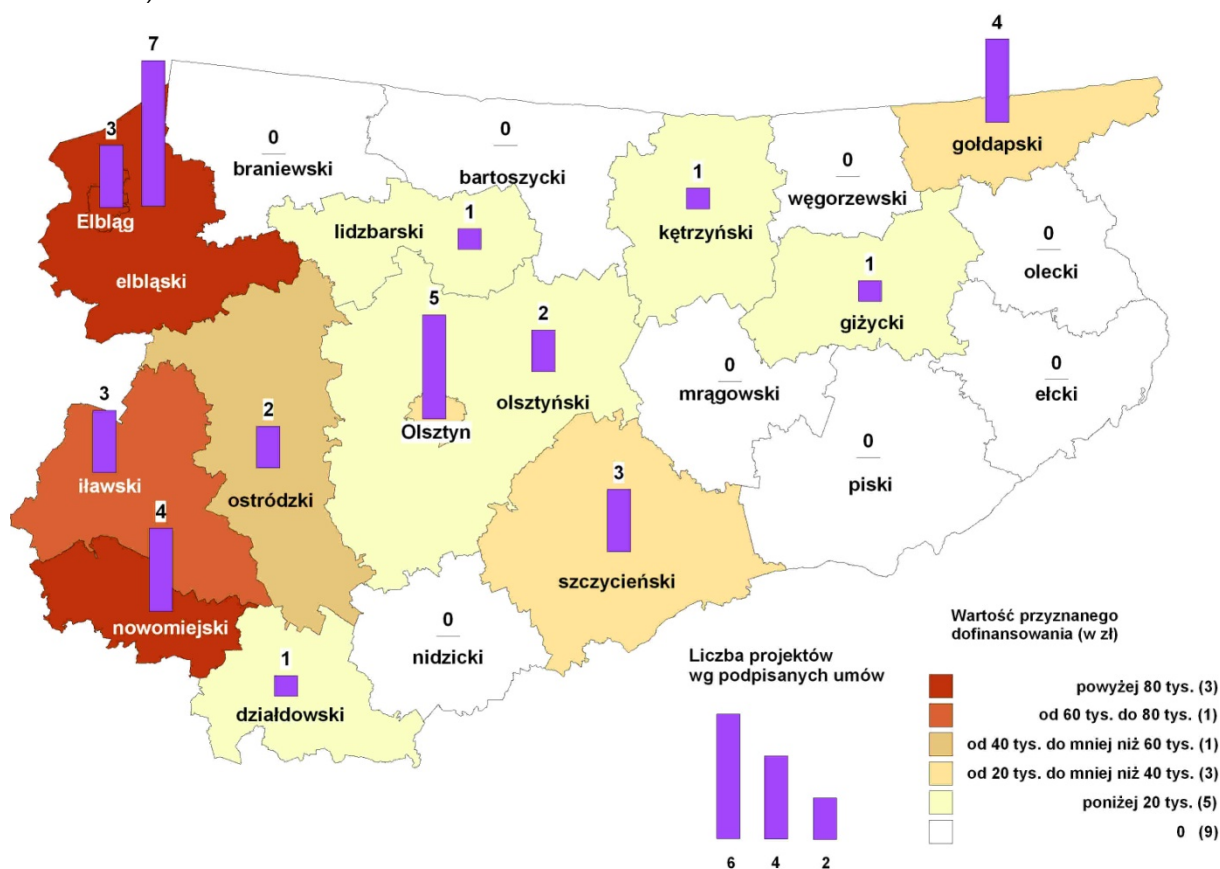
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Najwięcej umów w ramach działania 2.3 SPO WKP podpisanych zostało z przedsiębiorcami mającymi siedzibę lub oddział w m. Olsztyn (16 umów na wartość całkowitą 14 098 779,22 zł), powiecie działdowskim (11 umów o wartości całkowitej 16 699 822,75 zł) oraz w powiecie olsztyńskim (11 umów o wartości całkowitej 9 294 678,00 zł). W powyższych powiatach beneficjenci otrzymali największe dofinansowanie: m. Olsztyn – 8 607 949,86 zł, powiat działdowski – 6 312 723,72 zł oraz olsztyński – 5 393 733,09 zł. Jedynymi powiatami, w których beneficjenci nie podpisali umów na realizację projektów z działania 2.3 są powiat węgorzewski oraz piski. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż realizacja projektów (Rycina nr 5) odbywała się niekiedy w innym powiecie niż siedziba beneficjenta. Spośród 117 projektów w ramach Działania 2.3 w województwie warmińsko-mazurskim do dnia 31. 12. 2009 r. zakończonych zostało 112 projektów na łączną kwotę 100 105 536,56 zł (w tym wartość dofinansowania: 50 537 596,23 zł).

Na realizację projektów w zakresie Priorytetu 2. Działania 2.1. *Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo* podpisanych zostało 37 umów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 745 891,07 zł.

Działanie to realizowane było poprzez doradztwo w zakresie zasad prowadzenia przedsiębiorstwa w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego, wdrażania strategii rozwoju przedsiębiorstw w oparciu o nowe technologie i innowacyjne rozwiązania, wdrażania systemów zarządzania jakością, zarządzania środowiskiem oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, uzyskiwania certyfikatów zgodności dla wyrobów, surowców, maszyn i urządzeń oraz dla personelu, podejmowania i rozwijania działalności eksportowej.

Rycina nr 6:
Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania z EFRR w ramach działania 2.1 SPO WKP w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji) (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Najwięcej umów na realizację projektów z działania 2.1 SPO WKP podpisali beneficjenci z powiatów: elbląskiego (6 umów na sumę 462 100,00 zł), m. Olsztyn (5 umów na sumę 127 764,00 zł), nowomiejskiego (4 umowy na sumę 588 794,00 zł) i gołdapskiego (4 umowy na sumę 147 616,00 zł). Największą absorpcją dofinansowania charakteryzowały się powiaty: elbląski (158 225,00 zł), nowomiejski (178 080,00 zł) i m. Elbląg (164 430,00 zł). Natomiast z dofinansowania w ramach Działania 2.1 nie skorzystali beneficjenci z 8 spośród 21 powiatów województwa (bartoszycki, braniewski, ełcki, mrągowski, nidzicki, olecki, piski i węgorzewski) – z beneficjentami z tych powiatów nie podpisano ani jednej umowy na realizację projektu. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż realizacja projektów (Rycina nr 6) odbywała się niekiedy w innym powiecie niż siedziba beneficjenta.

W ramach działań 2.3 i 2.1 o dofinansowanie mogły ubiegać się mali i średni przedsiębiorcy oraz mikroprzedsiębiorcy działający na rynku minimum 3 lata lub nowoutworzone mikroprzedsiębiorstwa oparte na zaawansowanych technologiach. Do pozostałych mikroprzedsiębiorców było skierowane działanie 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa* w ramach ZPORR. Dodatkowo w analizowanych działaniach 2.3 i 2.1 sformułowano kryteria podmiotowe wykluczające przedsiębiorstwa duże. Dla nich przygotowano było działanie 2.4 „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska”, w ramach którego podpisano w województwie warmińsko – mazurskim tylko 3 umowy o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 4 155 378,50 zł.

W skali całego kraju w wyniku zrealizowania Programu osiągnięto następujące rezultaty⁹:

- utworzono 37 601 nowych miejsc pracy,
- dofinansowano 65 inwestycji w instytucjach otoczenia biznesu,
- dokapitalizowano 53 fundusze mikropożyczkowe oraz 39 funduszy poręczenia kredytowego,
- wsparto utworzenie 6 funduszy kapitału załączkowego typu *seed capital*,
- udzielono wsparcia 27 parkom przemysłowym, 17 parkom naukowo-technologicznym oraz 19 inkubatorom technologicznym,
- zrealizowano 80 projektów celowych, polegających na prowadzeniu badań naukowych mających na celu praktyczne zastosowanie w gospodarce,
- dofinansowano 134 laboratoria badawcze i specjalistyczne,
- zrealizowano 17 projektów dotyczących budowy elektronicznej administracji,
- wsparto 398 przedsiębiorstw, które dzięki wsparciu w zakresie specjalistycznych usług doradczych wdrożyło nowe technologie,

Podczas konferencji podsumowującej wdrażanie SPO WKP w dniu 23 czerwca 2009 roku, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zaprezentowało wyniki badania pn. „*Strategie inwestycyjne przedsiębiorstw w czasie spowolnienia gospodarczego*”. Według danych z powyższego badania, opracowanych przez TNS OBOP w kwietniu 2009 roku, aż 74% ankietowanych uważa, że fundusze unijne są trudno dostępne oraz wymagają długiego czasu realizacji ze względu na skomplikowane procedury oraz uciążliwą biurokrację. Mimo to, 35 % pytanych chce sięgnąć po środki UE w przyszłych latach.

Na 50 tys. wniosków złożonych w ramach SPO WKP w całym kraju ponad 32 tys. spełniło wymagania formalne, a 15 tys. otrzymało dofinansowanie (ponad 2 297,65 mln zł środków prywatnych zostało zaangażowanych w realizowane projekty).

Według 75% ankietowanych, fundusze unijne zmuszają przedsiębiorców do przemyślanego planowania rozwoju firmy oraz motywują do sprawnej realizacji założonych projektów. Ponad 46% uważa, że dzięki środkom z Programu poprawiła się innowacyjność ich firm. Badanie wykazało jednocześnie, że najniższą skuteczność w ubieganiu się i wykorzystywaniu środków SPO WKP mają województwa o najniższym PKB na mieszkańca (województwa Polski Wschodniej).

⁹ Podsumowanie wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2009 roku.

SPO RZL 2004-2006

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich

Podstawowym celem tego programu była *budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy*. Realizacja tego celu miała przyczynić się do rozwijania konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Rozwój ten miał zapewnić wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Cele SPO RZL realizowane są poprzez następujące priorytety i działania:

1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej:
  - 1.1. Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy,
  - 1.2. Perspektywy dla młodzieży,
  - 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia,
  - 1.4. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych,
  - 1.5. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka,
  - 1.6. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.
2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy:
  - 2.1. Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie,
  - 2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy,
  - 2.3. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki,
  - 2.4. Wsparcie zdolności administracyjnych.

Instytucje Wdrażające SPO RZL:

- Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu do 5 maja 2006 r., a obecnie Ministerstwo Edukacji Narodowej – w wyniku zniesienia MENiS i powołania w te miejsce MEN (działanie 2.1, 2.2),
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej do 2 maja 2004 r., a następnie powołane w te miejsce Ministerstwo Gospodarki i Pracy, aż do 31 października 2005 r. gdzie zadania IW przejęło nowopowstałe Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (działanie 1.1, 1.5, 1.6),
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (działanie 1.4),
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (działanie 2.3),
- Urząd Służby Cywilnej (działanie 2.4),
- Wojewódzkie Urzędy Pracy (działanie 1.2, 1.3).

Za realizację SPO RZL odpowiedzialny był Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, pełniący rolę Instytucji Zarządzającej. SPO RZL był programem „monofunduszowym” (wszystkie działania SPO RZL były współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego). Na realizację projektów w ramach SPO RZL przeznaczono kwotę 1 470 033 216 euro z EFS, 276 087 992 euro z budżetu państwa, 13 071 586 euro z budżetów JST, 200 918 135 euro z Funduszu Pracy i PFRON¹⁰ oraz założono udział środków prywatnych w wysokości 18 402 919 euro.

Niektóre z działań SPO RZL wspierały realizację projektów o zasięgu ponadregionalnym tj. takie, które obejmowały osoby i /lub podmioty z obszarów więcej niż 1 województwa lub jeśli oddziaływanie obejmowało więcej niż 1 województwo. Stąd tabela

---

¹⁰ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

poniżej prezentuje te projekty, które były realizowane w województwie warmińsko-mazurskim.

Szczegółowe dane odnośnie projektów realizowanych w województwie w ramach SPO RZL prezentuje tabela poniżej:

Tabela nr 4

Liczba i wartość podpisanych umów w województwie warmińsko-mazurskim w ramach SPO

RZL (stan na 31.12.2009 r.)

Priorytet / działanie	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektu (PLN)	Wysokość dofinansowania z EFS wg podpisanych umów
Priorytet I Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	184	176 110 011,12	126 997 994,25
Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy	14	7 548 372,16	6 439 808,07
Działanie 1.2 (schemat a i b) Perspektywy dla młodzieży	65	64 145 210,40	46 165 953,81
Działanie 1.3 (schemat a i b) Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	65	68 276 631,24	48 839 107,88
Działanie 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	10	5 521 615,16	3 855 197,27
Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	22	20 664 046,23	14 398 167,00
Działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	8	9 952 496,41	7 269 157,04
Priorytet II Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy	24	73 857 708,04	50 011 903,82
Działanie 2.1 Zwiększanie dostępu do edukacji – promowanie kształcenia ustawicznego	5	19 558 808,51	14 637 787,99
Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	19	54 298 899,53	35 344 753,32
Razem	208	249 967 719,16	177 009 898,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Od początku realizacji Programu do dnia 31. 12. 2009 r. w województwie warmińsko-mazurskim podpisano 208 umów na łączną kwotę dofinansowania 177 009 898,07 zł.

Projekty realizowane w ramach działania 1.1 dotyczyły szkoleń głównie dla kadry rynku pracy. Projekt, który otrzymał największe dofinansowanie z EFS w ramach tego działania (1 813 999,16 PLN) to „Gminne Centra Informacji - usługi rynku pracy bliżej klienta” realizowany przez Stowarzyszenie Wspierania Edukacji i Rynku Pracy.

Największym zainteresowaniem w województwie warmińsko-mazurskim cieszyły się działania 1.2 „*Perspektywy dla młodzieży*” oraz 1.3 „*Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*” - po 65 podpisanych umów na ogólną kwotę dofinansowania równą: 46 165 953,81 zł dla działania 1.2 oraz 48 839 107,88 zł dla działania 1.3. Instytucją wdrażającą dla działań 1.2 oraz 1.3 był Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie.

Projekty realizowane w ramach działań 1.2 i 1.3 dotyczyły głównie zatrudnienia subsydiowanego, usług poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkoleń zawodowych oraz przygotowania zawodowego w miejscu pracy, a także staży w przypadku działania 1.2.

Ostatecznymi beneficjentami Działania 1.2 byli bezrobotni absolwenci wszystkich typów szkół, młodzież poniżej 25 roku życia bezrobotna przez okres do 24 miesięcy oraz

osoby poniżej 25 roku życia zarejestrowane jako bezrobotne przez okres do 24 miesięcy, chcące rozpocząć działalność gospodarczą.

Ostatecznymi beneficjentami Działania 1.3 były osoby powyżej 25 roku życia, bezrobotne przez okres do 12 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów, a także osoby powyżej 25 roku życia, długotrwale bezrobotne (przez okres od 12 do 24 miesięcy).

Wsparcie w ramach działania 1.4 kierowane było do osób niepełnosprawnych. Największy projekt dotyczył prowadzenia Centrum Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie (wartość dofinansowania z EFS wyniosła 938 108,99 PLN). Miał on na celu m.in. ułatwianie adaptacji w środowisku pracy.

W ramach działania 1.5 zrealizowano 22 projekty w województwie warmińsko-mazurskim, z których największy realizowany przez WUP w Olsztynie dotyczył aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych ze środowisk byłych PPGR-ów (na kwotę dofinansowania z EFS 2 197 707,10 PLN).

W ramach działania 1.6. integracja i reintegracja zawodowa kobiet zrealizowano 8 projektów – największy (dotyczący m.in. kursów, szkoleń, aktywizacji zawodowej kobiet) na kwotę dofinansowania z EFS 2 036 033,80 PLN.

Działanie 2.1 dotyczyło zwiększenia dostępu do edukacji – w województwie warmińsko-mazurskim zrealizowano 5 projektów. Jeden z nich to projekt „Ośrodki Przedszkolne – szansa na dobry start”. Był on dotąd największą dotacją dla organizacji pozarządowej w ramach projektów Europejskiego Funduszu Społecznego (kwota dofinansowania z EFS 4051303,98 PLN). W 2007 roku projekt otrzymał statuetkę „Najlepsza Inwestycja w człowieka 2007” w konkursie MRR.

Projekty w ramach działania 2.2 miały zasięg ponadregionalny.

W ramach działania 2.3 wśród projektów zrealizowanych w województwie warmińsko-mazurskim wyróżniały się dwa projekty zrealizowane przez PARP: „Program szkolenia kadr dla rozwoju produktów turystycznych II” (na kwotę dofinansowania z EFS 15 333 240,38 PLN) i „Program szkoleń dla rozwoju małych firm w regionach Wschodniej Polski” (na kwotę dofinansowania z EFS 11 924 916,75 PLN).

Do końca 2009 roku zakończono realizację wszystkich projektów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.

W skali całego kraju w ramach Programu SPO RZL wsparciem objęto ponad 1 567 tysięcy osób, z czego prawie 59% stanowiły kobiety. Wynika to przede wszystkim z większego wsparcia tej grupy m. in. poprzez działania 1.2, 1.6 oraz 2.2. Wśród osób objętych wsparciem dominowali bezrobotni (ok. 45%) oraz zatrudnieni (ok. 37%). Osoby samozatrudnione stanowiły jedynie 1,36% ogółu ostatecznych beneficjentów.

W odniesieniu do form wsparcia ostateczni beneficjenci najczęściej korzystali z różnorodnych form pomocy w radzeniu sobie na polskim rynku pracy tj.: pomocy w poszukiwaniu pracy (40,56%), usług poradnictwa zawodowego (35,04%) oraz pośrednictwa pracy (31,45%). Oprócz powyższych form duża część beneficjentów ostatecznych została objęta szkoleniami (66,49%)¹¹.

Ponad 86% pracowników instytucji rynku pracy oraz 84% pracowników instytucji pomocy społecznej ocenia uzyskane wsparcie jako przydatne i deklaruje, iż w dużym stopniu wykorzystuje zdobytą wiedzę w codziennej pracy (działanie 1.1). Wsparcie udzielone w ramach SPO RZL okazało się skuteczne nie tylko w odniesieniu do instytucji, ale także dla beneficjentów ostatecznych, w tym m.in. bezrobotnej młodzieży oraz długotrwale bezrobotnych. Uczestnicy projektów w ramach działania 1.2 i 1.3 w 77% deklarują większy optymizm w ocenie swoich szans na znalezienie stałej pracy, w stosunku do osób, które nie brały udziału we wsparciu¹². Także dla osób niepełnosprawnych udział w projektach SPO RZL wiązał się z polepszeniem sytuacji na rynku pracy. W sześć m-cy od zakończenie

¹¹ Raport z postępu wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 w roku 2008, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, czerwiec 2009.

¹² Na podstawie wyników badania pt.: „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz wsparcia systemu instytucjonalnego rynku pracy oraz pomocy społecznej w ramach EFS”, na zlecenie instytucji Zarządzającej, czerwiec 2008.

udziału w projektach 32% objętych wsparciem w ramach działania 1.4 znalazło zatrudnienie lub podjęło dalszą naukę¹³.

Wysoko oceniano również wsparcie na rzecz adaptacyjności przedsiębiorstw. Co trzeci (29%) respondent uznał otrzymane wsparcie jako „bardzo dobre”. Aż 79% pracodawców uważa, że podczas szkoleń ich pracownicy zdobyli dużo potrzebnej i cennej wiedzy oraz umiejętności.

ZPORR 2004-2006 **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego**

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) to program dwufunduszowy – finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Na realizację projektów w ramach ZPORR przeznaczono kwotę 2 530 001 234 euro z EFRR, 438 469 535 euro z EFS, 346 302 914,44 euro z budżetu państwa, 770 516 660,11 euro z budżetów JST oraz ze środków prywatnych.

Główne cele ZPORR to:

1. Tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów.
2. Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.
3. Sprzyjanie długotrwałemu rozwojowi gospodarczemu.
4. Sprzyjanie spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej.

ZPORR skierowany był do:

- samorządów (wojewódzkich, powiatowych i gminnych),
- jednostek organizacyjnych działających w imieniu samorządów,
- porozumień lub stowarzyszeń JST,
- szkół wyższych,
- szpitali,
- mikroprzedsiębiorstw i osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- osób zagrożonych bezrobociem,
- absolwentów,
- osób zainteresowanych podnoszeniem swoich kwalifikacji.

Instytucją Wdrażającą w województwie warmińsko-mazurskiego był Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie poza niżej wymienionymi działaniami, które Zarząd Województwa powierzył do wdrażania dwóm instytucjom, tj.:

- Działania 2.1, 2.3 i 2.4, dla których Instytucją Wdrażającą był Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie
- Działania 2.5, 2.6 i 3.4, dla których Instytucją Wdrażającą była Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A. w Olsztynie.

ZPORR realizowany był za pomocą czterech priorytetów:

- Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- Priorytet 2. Wzmocnienie zasobów ludzkich w regionach,
- Priorytet 3. Rozwój lokalny,
- Priorytet 4. Pomoc techniczna.

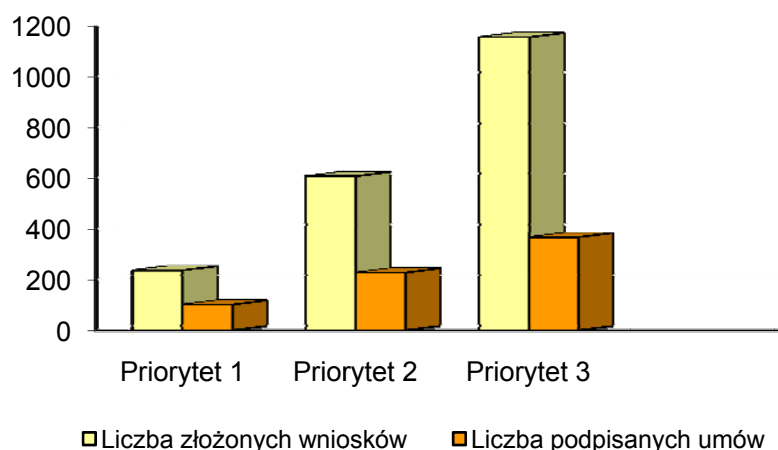
---

¹³ Na podstawie badania pt. „Ewaluacja zdolności absorpcyjnych systemu integracji zawodowej osób niepełnosprawnych”, na zlecenie PFRON w 2008 roku.

ZPORR to program, który w woj. warmińsko-mazurskim cieszył się największym zainteresowaniem ze strony beneficjentów spośród programów pomocowych UE w okresie 2004-2006. Do końca 2009 roku w województwie warmińsko – mazurskim złożonych zostało 1 998 wniosków o dofinansowanie ze ZPORR; w tym w ramach Priorytetu 1 złożono 236 wniosków, w ramach Priorytetu 2 – 607 wniosków i 1 155 wniosków w ramach Priorytetu 3. Z tej liczby złożonych wniosków podpisane zostały 695 umowy (które spełniały wymogi formalne i merytoryczne) odpowiednio: Priorytet 1 – 101, Priorytet 2 – 227, Priorytet 3 – 367. Stanowi to zaledwie około 35 % liczby wszystkich wniosków złożonych (Rycina nr 7).

Rycina nr 7:

Zainteresowanie beneficjentów programem ZPORR w województwie warmińsko-mazurskim
(stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego i Departamentu Zarządzania Programami Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Tabela nr 5

Umowy o dofinansowanie realizacji projektów w ramach poszczególnych działań ZPORR w województwie warmińsko-mazurskim (stan na 31.12.2009 r.)

Nr priorytetu /działania	Nazwa priorytetu/działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Wysokość dofinansowania z UE wg podpisanych umów (PLN)
1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów	101	804 422 886,33	419 126 250,82 ¹⁴
1.1	Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego	26	350 396 784,11	218 875 355,87
1.2	Infrastruktura ochrony środowiska	18	110 515 007,53	68 346 302,34
1.3	Regionalna infrastruktura społeczna	28	93 397 533,27	46 303 155,90
1.4	Rozwój turystyki i kultury	20	217 768 543,23	62 121 794,85
1.5	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	9	32 345 018,19	23 479 641,86
1.6	Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach	0	0,00	0,00

¹⁴ Dofinansowanie z UE w ramach priorytetu 1 pochodziło z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

2	Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	227	157 638 773,87	111 828 292,17 ¹⁵
2.1	Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie	42	28 747 062,48	21 560 296,72
2.2.	Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne	95	66 424 599,81	46 121 869,74
2.3	Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa	30	16 580 526,79	12 435 395,77
2.4	Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi	8	10 424 905,11	7 818 678,83
2.5	Promocja przedsiębiorczości	27	20 568 511,36	12 722 174,93
2.6	Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy	25	14 893 168,32	11 169 876,18
3	Rozwój lokalny	367	392 207 052,26	225 201 536,76 ¹⁶
3.1	Obszary wiejskie	108	168 403 829,04	112 434 331,26
3.2	Obszary podlegające restrukturyzacji	19	32 243 656,59	19 479 148,09
3.3	Zdegradowane obszary miejskie przemysłowe i powojkowe	20	85 288 146,53	48 889 650,22
3.4	Mikroprzedsiębiorstwa	191	54 404 282,79	14 108 283,28
3.5.	Lokalna infrastruktura społeczna	29	51 867 137,31	30 290 123,91
	Razem	695	1 354 268 712,46	756 156 079,75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

W II półroczu 2008 roku Instytucja Płatnicza, mając na względzie pełne wykorzystanie środków a ramach Programu, wyraziła zgodę na zwiększenie dopuszczalnej nadkontraktacji w Priorytecie 1 i 3 ZPORR do 10 %. Kwota przyznana dla województwa warmińsko-mazurskiego w 2009 roku w ramach nadkontraktacji ZPORR wyniosła 31 443 235 zł. W ramach przyznanej kwoty Zarząd Województwa wybrał z listy rezerwowej 34 projekty do dofinansowania: 11 w Działaniu 1.3, 11 w Działaniu 3.1, 5 w Działaniu 3.2, 4 w Działaniu 3.5, 2 w Działaniu 1.4 oraz 1 w Działaniu 3.3. W celu jak najszybszego rozliczenia projektów, wybór dotyczył projektów już zakończonych.

Ponadto w marcu 2009 roku Zarząd Województwa ogłosił nowy nabór wniosków w ramach Działania 1.1 *Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego*. W ramach powyższego naboru wpłynęło 20 wniosków, z czego 9 zostało wybranych do dofinansowania. Przyznana kwota dofinansowania z EFRR wyniosła 40 263 226,56 zł.

W dniu 4 grudnia 2008 r., Komitet Monitorujący ZPORR wystąpił dodatkowo do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wydłużenie okresu kwalifikowalności wydatków w ramach ZPORR 2004-2006 w związku z wystąpieniem globalnego kryzysu finansowego oraz jego wpływem na sytuację społeczno-gospodarczą i rynek pracy w Polsce. W dniu 18 lutego 2009 r. Komisja Europejska podjęła oficjalną decyzję o wydłużeniu kwalifikowalności wydatków w ramach ZPORR do 30 czerwca 2009 r.

¹⁵ Dofinansowanie z UE w ramach priorytetu 2 pochodziło z Europejskiego Funduszu Społecznego

¹⁶ Dofinansowanie z UE w ramach priorytetu 3 pochodziło z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Wykorzystanie środków ze ZPORR w podziale na poszczególne Priorytety zobrazowano na poniższych mapach.

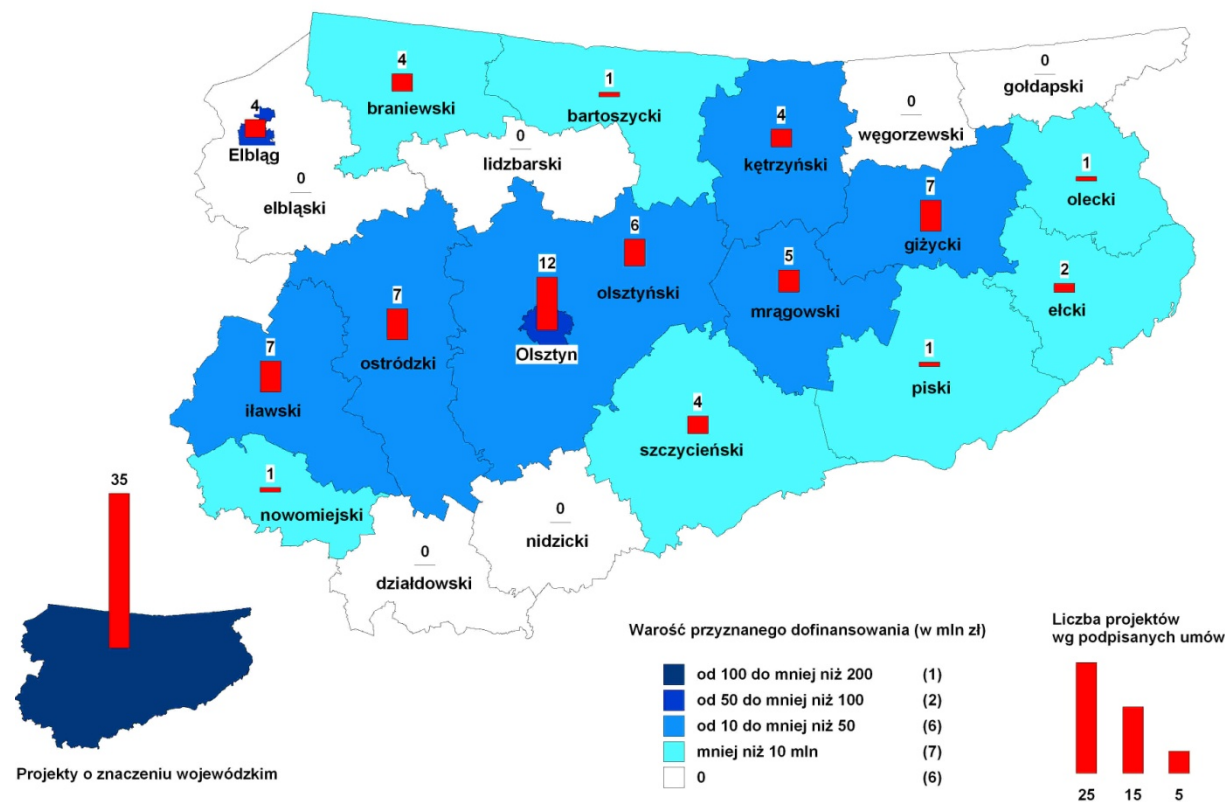
Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów.

Celem realizacji Priorytetu 1 był wzrost atrakcyjności regionów przez oddziaływanie na mocne strony regionów, głównie za pomocą inwestycji w infrastrukturę. Projekty realizowane w ramach tego priorytetu ukierunkowane były na wsparcie regionalnej infrastruktury technicznej (drogowej, środowiskowej, a także społeczeństwa informacyjnego), infrastruktury turystycznej i związanej z kulturą, infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia, mającej decydujące znaczenie dla perspektyw rozwojowych polskich regionów.

Ze względu na dziedzinę, której dotyczą projekty realizowane w ramach opisywanego Priorytetu, dominują inwestycje związane z rozwojem infrastruktury drogowej oraz projekty dotyczące modernizacji i rozbudowy obiektów. Beneficjentami realizujących projekty w ramach Priorytetu 1 były głównie jednostki samorządu terytorialnego (67). Do pozostałych beneficjentów należą jednostki służby zdrowia (21), uczelnie wyższe (9) i jednostki kultury (4).

Rycina nr 8:

Liczba podpisanych umów i wartość ich dofinansowania z UE w ramach Priorytetu 1 ZPORR w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

W województwie warmińsko – mazurskim w ramach Priorytetu 1 ZPORR podpisano ogółem 101 umów na łączną kwotę dofinansowanie z EFRR 419 126 250,82 zł. Najwięcej – 12 umów podpisano w powiecie grodzkim Olsztyn. Po 7 umów podpisano w powiatach giżyckim, iławskim i ostródzkim, natomiast 35 umów podpisano na realizację projektów o znaczeniu wojewódzkim (tj. realizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego jak i przez inne jednostki i instytucje o znaczeniu wojewódzkim) na łączną kwotę dofinansowania ze środków EFRR 156 616 996,54 zł – stanowi to ponad 37 % w ogólnej wartości dofinansowania z EFRR w ramach Priorytetu 1 ZPORR (Tabela nr 6).

Tabela nr 6

Wykaz projektów zrealizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz inne jednostki i instytucje o znaczeniu wojewódzkim (stan na 31.12.2009 r.)

L.p.	Beneficjent	Tytuł projektu
W ramach poddziałania 1.1.1 Infrastruktura drogowa		
1.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przywrócenie przejezdności drogi wojewódzkiej nr 655 na odcinku Kap-Mazuchówka
2.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Modernizacja drogi wojewódzkiej Nr 594 – zmiana organizacji ruchu w miejscowości Święta Lipka
3.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Budowa mostu wraz z dojazdami w km 32+362 drogi wojewódzkiej Nr 530 Ostróda – Łukta – Dobre Miasto w miejscowości Kalisty
4.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Remont wiaduktu nad linią kolejową w miejscowości Lidzbark, w km 29+150 drogi wojewódzkiej nr 541 Lubawa - Dobrzyń
5.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 593 z budową mostu na odcinku Miłakowo-Dobre Miasto
6.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 592 na odcinku Bartoszyce-Kętrzyn
7.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 650 na odcinku Boćwinka-Grabowo
W ramach poddziałania 1.3.1 Regionalna infrastruktura edukacyjna		
8.	Olsztyńska Szkoła Wyższa	Budowa stadionu lekkoatletycznego z boiskiem oraz infrastrukturą przy OSW w Olsztynie
9.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu	Komputerowe laboratorium autoryzowanych szkoleń "FUNDAMENTALS OF UNIX"
10.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Modernizacja i wyposażenie obiektów celem harmonizacji z UE kształcenia z medycyny weterynaryjnej
11.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Budowa i wyposażenie obiektów edukacyjnych w Bałdach z zakresu drobnarstwa i agrotechnologii
12.	Wyższe Seminarium Duchowne Metropolii Warmińskiej HOSIANUM	Poprawa jakości kształcenia w Wyższym Seminarium Duchownym w Olsztynie poprzez budowę sali gimnastycznej
13.	Olsztyńska Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	Przebudowa oraz wyposażenie budynku pokoszarowego na cele dydaktyczne OWSliZ
14.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Zakup wyposażenia i elektronicznego systemu udostępniania zbiorów nowej biblioteki UWM w Olsztynie
15.	Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego (OSW)	Budowa uczelnianego basenu pływackiego przy OSW w Olsztynie
W ramach poddziałania 1.3.2 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia		
16.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	Modernizacja zakładu radiologii
17.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	Doposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną Oddziału Kardiochirurgii - etap II
18.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	Poprawa systemu ratownictwa medycznego - doposażenie w aparaturę specjalistyczną oraz sprzęt medyczny OIT oraz SOR
19.	Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce	Przebudowa, modernizacja i wyposażenie Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce
20.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie	Zakup karetki noworodkowej i trzech karetek reanimacyjno-wypadkowych wraz z podstawowym wyposażeniem
21.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie	Doposażenie bloków operacyjnych i pracowni diagnostycznych WSS w Olsztynie
22.	Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie	Poprawa skuteczności leczenia dzieci w regionie z zakresu chirurgii i procedur jednodniowych
23.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	Modernizacja i dostosowanie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego do wymogów przepisów prawa
24.	Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce	Dostosowanie bazy diagnostycznej Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego w Ameryce do wymogów NFZ poprzez zakup aparatu USG i zestawów komputerowych z oprogramowaniem do diagnostyki i rehabilitacji neurologicznej

25.	Samodzielny Publiczny Zespół Gruzłicy i Chorób Płuc w Olsztynie	Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zespołu Gruzłicy i Chorób Płuc w Olsztynie
W ramach działania 1.4 Rozwój turystyki		
26.	Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie	Rewitalizacja Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie
27.	Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie	Promocja regionu warmińsko-mazurskiego poprzez działalność Teatru im. Stefana Jaracza
28.	Centrum Kultury i Współpracy Międzynarodowej "Światowid" w Elblągu	Międzynarodowy Festiwal Tańca BALTIC CUP - kulturalna wizytówka Warmii i Mazur
W ramach działania 1.5 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego		
29.	Komenda Wojewódzka Straży Pożarnej Olsztyn	Platforma 112 - równość szans obywateli Unii Europejskiej w dostępie do ratownictwa
30.	Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego	e-Paradnia Psychiatryczna oknem unijnego pacjenta
31.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Kultura Informacja Sukces - Sieć PIAP w województwie warmińsko-mazurskim
32.	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie	Platforma elektronicznego obiegu dokumentów i ich elektronicznej archiwizacji wspomagająca zarządzanie na poziomie wojewódzkim
33.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Rozbudowa miejskiej sieci komputerowej w Olsztynie wraz z rozszerzeniem usług publicznych
34.	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie	Rozwój e-usług publicznych i e-komunikacji między społecznością regionu a Policją województwa warmińsko-mazurskiego
35.	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Wrota Warmii i Mazur - elektroniczna platforma funkcjonowania administracji publicznej oraz świadczenia usług publicznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

W 6 powiatach: działowskim, elbląskim, gołdapskim, lidzbarskim, nidzickim i węgorzewskim nie zawarto ani jednej umowy o dofinansowanie projektu w ramach Priorytetu 1 ZPORR od początku jego realizacji. Beneficjenci mający siedzibę w tych powiatach charakteryzowali się najmniejszą aktywnością w procesie aplikacyjnym.

Należy nadmienić, że w ramach Priorytetu 1 nie realizowano w województwie warmińsko-mazurskim Działania 1.6, gdyż dotyczyło ono wyłącznie aglomeracji warszawskiej, górnośląskiej i innych aglomeracji powyżej 500 tys. mieszkańców.

W ramach Priorytetu 1 według stanu na dzień 31.12.2009 roku w województwie warmińsko-mazurskim osiągnięto następujące wskaźniki produktu:

- Od początku realizacji Programu zmodernizowano ok. 77 km dróg, a wybudowano ponad 9,5 km,
- Wybudowano 146,81 km sieci kanalizacyjnych, 82,88 km sieci rozdzielczej wodociągów, 4 oczyszczalnie ścieków oraz 6 stacji uzdatniania wody,
- Zakupiono 553 szt. sprzętu medycznego dla zakładów opieki zdrowotnej (ZOZ),
- Odrestaurowano / odremontowano 2 obiekty historyczne oraz wybudowano / zmodernizowano 51 obiektów infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej. Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej lub służącej aktywnym formom wypoczynku, wyniosła nieco ponad 12 055,50 m²,
- Zainstalowano 4 węzły dostępowe umożliwiające dostęp do sieci szerokopasmowej, podłączono 21 jednostek publicznych do bezpiecznego dostępu szerokopasmowego do Internetu oraz wybudowano 122 Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP).

Priorytet 2. Wzmocnienie zasobów ludzkich w regionach miał na celu stworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym i regionalnym. Skupiał się na działaniach mających na celu reorientację zawodową pracowników zanim staną się bezrobotnymi oraz przekwalifikowanie osób odchodzących z rolnictwa.

Działania realizowane w ramach Priorytetu 2 skoncentrowane zostały na obszarach zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności na obszarach wiejskich i obszarach restrukturyzacji przemysłów. Na tych obszarach należało podjąć interwencję publiczną dostosowaną do specyfiki regionalnej i uzupełniającą ogólnokrajowe programy wsparcia rozwoju zatrudnienia i edukacji. W celu wyrównania szans na zdobycie wykształcenia przez młodych ludzi pochodzących z obszarów o utrudnionym dostępie do kształcenia, w zakresie tego Priorytetu realizowane były również programy stypendialne.

Działania najistotniejsze z punktu widzenia rynku pracy woj. warmińsko – mazurskiego to Działania 2.1, 2.3 i 2.4, których wdrażanie Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego powierzył Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Olsztynie.

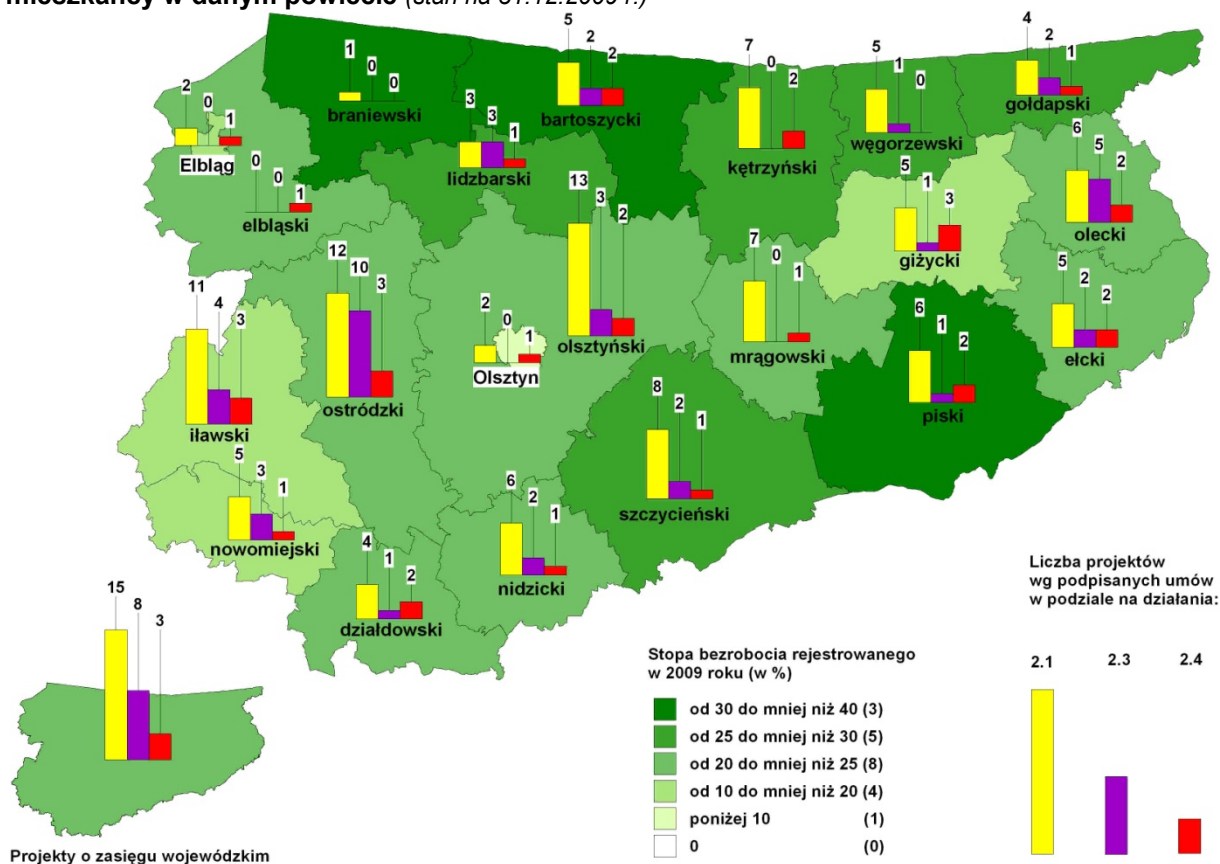
Cel Działania 2.1 *Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie* to zwiększenie mobilności zawodowej mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy w warunkach członkostwa w UE, a także lepsze dostosowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy poprzez monitoring regionalnego rynku pracy i upowszechnianie zebranych informacji. W ramach Działania 2.1 przewidziano wsparcie organizacji szkoleń i usług doradczych przygotowujących rolników i ich rodziny do podejmowania dodatkowej działalności zbliżonej do rolnictwa na bazie gospodarstwa rolnego. Wsparcie w postaci szkoleń otrzymali także doradcy rolniczy. Działanie 2.1 miało na celu umożliwienie udzielenia wsparcia osobom, które z własnej inicjatywy i w oparciu o indywidualne potrzeby pragną rozwijać się zawodowo w czasie wolnym od pracy.

Działanie 2.3 *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa* miało na celu dostosowywanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowywanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez stworzenie warunków ułatwiających osobom zatrudnionym w rolnictwie znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym. Aby zapobiec dalszemu wzrostowi bezrobocia na obszarach wiejskich oraz marginalizacji osób zaprzestających prowadzenia działalności rolniczej, należało stworzyć warunki, ułatwiające takim osobom znalezienie zatrudnienia poza sektorem. Pomoc w ramach tego działania była kierowana do rolników i innych osób pracujących w rolnictwie, którzy pod wpływem zwiększonej presji konkurencyjnej rezygnować będą z prowadzenia gospodarstw rolnych lub z pracy w sektorze rolnym.

Celem Działania 2.4 *Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi* było dostosowanie osób do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych oraz przygotowywanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy poprzez zmianę kwalifikacji osób zagrożonych utratą zatrudnienia. Działanie miało na celu zwłaszcza zmianę kwalifikacji zawodowych pracowników przemysłów i sektorów podlegających restrukturyzacji, a także innych osób zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku procesów restrukturyzacyjnych w celu umożliwienia tym osobom wykonywania nowych zawodów.

Rycina nr 9:

Liczba projektów z Działania 2.1, 2.3 i 2.4 Priorytetu 2 ZPORR, z których mogli skorzystać mieszkańcy w danym powiecie (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie oraz danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

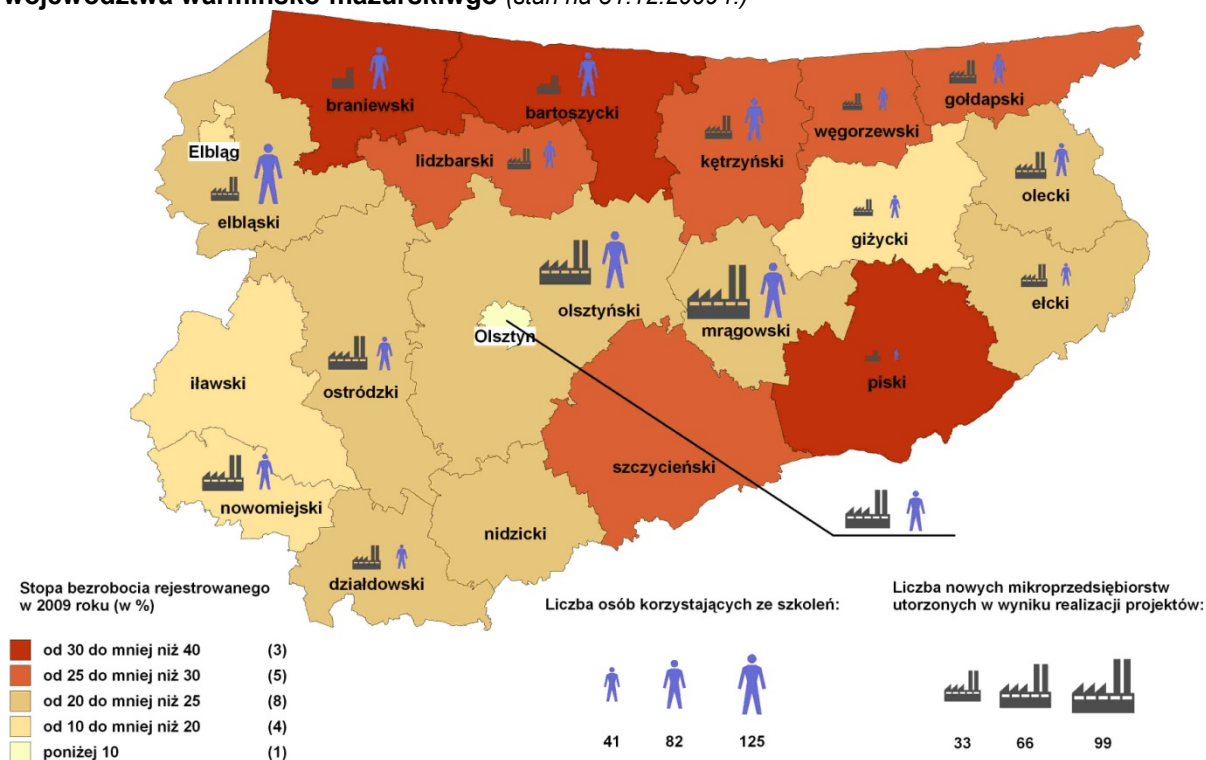
Poza 26 projektami obejmującymi swym zasięgiem całe województwo realizowane były również projekty, z których mogli skorzystać mieszkańcy poszczególnych powiatów. Największa dostępność mieszkańców do projektów realizowanych w ramach trzech powyższych działań charakteryzowała powiaty: ostródzki (51 projektów; w tym 26 o zasięgu wojewódzkim), olsztyński (44 projekty; w tym 26 o zasięgu wojewódzkim) i iławski (44 projektów; w tym 26 o zasięgu wojewódzkim). Natomiast najmniej projektów zrealizowano w powiecie braniewskim i powiecie elbląskim (w każdym po 27 projektów, w tym 26 o zasięgu wojewódzkim). Ogółem w województwie warmińsko – mazurskim zrealizowano 80 projektów o wartości blisko 56 mln zł (w tym wartość dofinansowania UE – niecałe 42 mln zł). W projektach szkoleniowych ogółem w województwie warmińsko-mazurskim wzięło udział 13 798 osób, z czego 10 367 osób w ramach działania 2.1, 2 278 w ramach działania 2.3 oraz 1 153 w ramach działania 2.4.

Najbardziej specyficznymi działaniami Priorytetu 2 okazały się Działanie 2.5. *Promocja przedsiębiorczości* oraz Działanie 2.6. *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy*.

Działanie 2.5. *Promocja przedsiębiorczości* miało na celu aktywne wspieranie zatrudnienia poprzez stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie takim przedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia (np. poprzez szkolenia i doradztwo). W ramach Działania 2.5 w województwie warmińsko – mazurskim do dnia 31.12.2009 r. podpisano 27 umów na łączną kwotę dofinansowania EFS 12 722 174,93 zł. W ramach tych 27 projektów przeszkolono 786 osób chcących rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej oraz udzielono wsparcia finansowego przy tworzeniu 561 mikroprzedsiębiorstw.

W ramach tego Działania oprócz szkoleń i dotacji na rozwój działalności przewidziane były także inne formy pomocy wspomagające mikroprzedsiębiorcę zarówno w momencie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, jak i w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstwa, tj. doradztwo czy „wsparcie pomostowe”¹⁷. Do końca 2009 r. w województwie ze wsparcia pomostowego skorzystały 542 osoby, natomiast z jednorazowej dotacji skorzystało 541 osób¹⁸.

Rycina nr 10:
Liczba osób korzystających ze szkoleń i liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw w ramach wsparcia z Działania 2.5 ZPORR na tle stopy bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie; Głównego Urzędu Statystycznego.

Do dnia 31.12.2009 r. w ramach Działania 2.5 ZPORR najwięcej osób skorzystało ze szkoleń w powiatach: elbląskim (125 osób), olsztyńskim (110 osób) i mrągowskim (104 osoby), najmniej zaś w powiecie piskim (tylko 4 osoby). Natomiast w powiatach: grodzkim m. Elbląg, iławskim, nidzickim i szczycieńskim nie skorzystano ze szkoleń. Ogółem ze szkoleń w województwie warmińsko – mazurskim skorzystało do końca 2009 r. 786 osób.

W ramach Działania 2.5 ZPORR najwięcej nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstw było w powiecie mrągowskim (99 mikroprzedsiębiorstw), natomiast najmniej w powiecie piskim (tylko 8 mikroprzedsiębiorstwa) oraz giżyckim i węgorzewskim (po 9 mikroprzedsiębiorstw). Nie powstały nowe mikroprzedsiębiorstwa w powiatach: grodzkim m. Elbląg, iławskim, nidzickim i szczycieńskim.

¹⁷Wsparcie pomostowe jest bezpośrednią, bezzwrotną pomocą kapitałową wspomagającą „przetwanie” przedsiębiorcy do uzyskania przez niego płynności finansowej. Kwota zbliżona do obowiązkowych opłat dla zatrudniającego pracowników, ponoszonych niezależnie od poziomu przychodów w postaci składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz fundusze pozaubezpieczeniowe. Wsparcie wypłacane było w kwocie 700,00 PLN Beneficjentowi w miesięcznych ratach jednak nie dłużej niż do 12 miesiąca od dnia zarejestrowania przez Beneficjenta Ostatecznego działalności gospodarczej (http://www.olsztyn.uw.gov.pl/images/stories/zporr/umowy/sprawozdanie_koncowe_zporr_doc).

¹⁸ Sprawozdanie końcowe z realizacji Programu w województwie warmińsko-mazurskim.

Dla działania 2.6 ZPORR *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy* charakterystyczne było to, że realizowane projekty obejmowały swym zasięgiem obszar całego województwa. Poza tym w prawie wszystkich przypadkach beneficjenci mieli swoją siedzibę w powiecie grodzkim Olsztyn.

Celem działania było podniesienie potencjału regionów w sferze innowacji, poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorem badawczo – rozwojowym a gospodarką. W ramach Działania 2.6 wspierane było budowanie regionalnych systemów innowacji, które tworzą podstawę wspierania innowacyjności w regionach.

Tabela nr 7

Zestawienie projektów zrealizowanych w ramach Działania 2.6 ZPORR (stan na 31.12. 2009 r.)

L.p.	Beneficjent (nazwa prawna)	Nazwa projektu
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko - Mazurskiego	Badanie przedsiębiorstw Warmii i Mazur w zakresie konkurencyjności i innowacyjności
2.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Utworzenie i prowadzenie Regionalnego Systemu Wspierania Innowacji
3.	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Stypendia dla absolwentów kontynuujących naukę na studiach doktoranckich
4.	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Stáže dla absolwentów szkół wyższych i pracowników sektora badawczo-rozwojowego
5.	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Wzmocnienie współpracy UWM z gospodarką regionu poprzez stypendia doktoranckie
6.	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Stáže dla absolwentów szkół wyższych i pracowników sektora badawczo-rozwojowego
7.	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Regionalny transfer wiedzy UWM - staże pracowników i absolwentów w firmach
8.	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Kreowanie wysoko kwalifikowanych kadr gospodarki regionu - stypendia doktoranckie
9.	Olsztyńska Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania im. Prof. T. Kotarbińskiego w Olsztynie	Wysoko wykwalifikowane kadry dla Warmii i Mazur - stypendia doktoranckie
10.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Innowacyjność samorządów lokalnych w konkurowaniu o zewnętrzne czynniki rozwoju
11.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Barometr Innowacyjności województwa warmińsko - mazurskiego
12.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Stymulowanie innowacyjności gospodarki województwa warmińsko - mazurskiego przez wspieranie rozwoju klastrów - działania pilotażowe
13.	Fundacja "Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach"	Stáže dla pracowników sektora badawczo - rozwojowego i absolwentów szkół wyższych
14.	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Transfer wiedzy pomostem do innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu - stypendia doktoranckie
15.	Powiat Lidzbarski	Transfer innowacyjnych rozwiązań technologicznych w zakresie geotermii - przygotowanie koncepcji rozwoju regionalnego w oparciu o gospodarcze wykorzystanie wód geotermalnych
16.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Regionalny System Wspierania Innowacji - kontynuacja działań
17.	Gmina Olsztyn	Budowanie potencjału innowacyjnego Warmii i Mazur poprzez utworzenie Olsztyńskiego Parku Naukowo - Technologicznego - prace przygotowawcze
18.	Gmina Olsztyn	Budowanie potencjału innowacyjnego Warmii i Mazur poprzez utworzenie Olsztyńskiego Parku Naukowo - Technologicznego - prace koncepcyjne
19.	Gmina Miast Elbląg	Elbląski Park Technologiczny: badania, analizy wspierające

		budowanie regionalnego systemu innowacji
20.	4System Polska Sp. z o.o.	Inteligentny system - transfer wiedzy i technologii
21.	Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego	Wsparcie rozwoju inicjatywy rozwoju klastrowej na obszarze woj. warmińsko - mazurskiego w branży produkcyjnej mięsa wołowego w celu podniesienia innowacyjności przedsiębiorstw, wymiany wiedzy i technologii oraz podnoszenia ich konkurencyjności
22.	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Przygotowanie regionalnych brokerów innowacji instytucji naukowych i przedsiębiorstw do wdrażania nowych technologii
23.	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie	Przygotowanie do świadczenia proinnowacyjnych usług służących transferowi i technologii z UWM do gospodarki regionu - utworzenie Centrum Transferu Technologii, przeszkolenie personelu i przeprowadzenie działań pilotażowych
24.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Wzmocnienie potencjału województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie wspierania inicjatyw klastrowych
25.	Warmińsko - Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Rola kobiet w innowacyjnych przedsiębiorstwach w województwie warmińsko-mazurskim

Zródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Priorytet 3. Rozwój lokalny (bez Działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa*) skierowany był na aktywizację społeczną i gospodarczą obszarów zagrożonych marginalizacją i włączenia ich w procesy rozwojowe kraju i Europy.

Realizacja działań w ramach Priorytetu 3 ZPORR ukierunkowana była na wspomaganie procesu restrukturyzacyjnego rozwoju lokalnego poprzez wsparcie lokalnych projektów z zakresu infrastruktury technicznej, infrastruktury turystycznej, kulturalnej i społecznej, infrastruktury służącej rozwojowi działalności gospodarczej a także rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i przemysłowych oraz rewitalizacji obiektów i obszarów powojkowych.

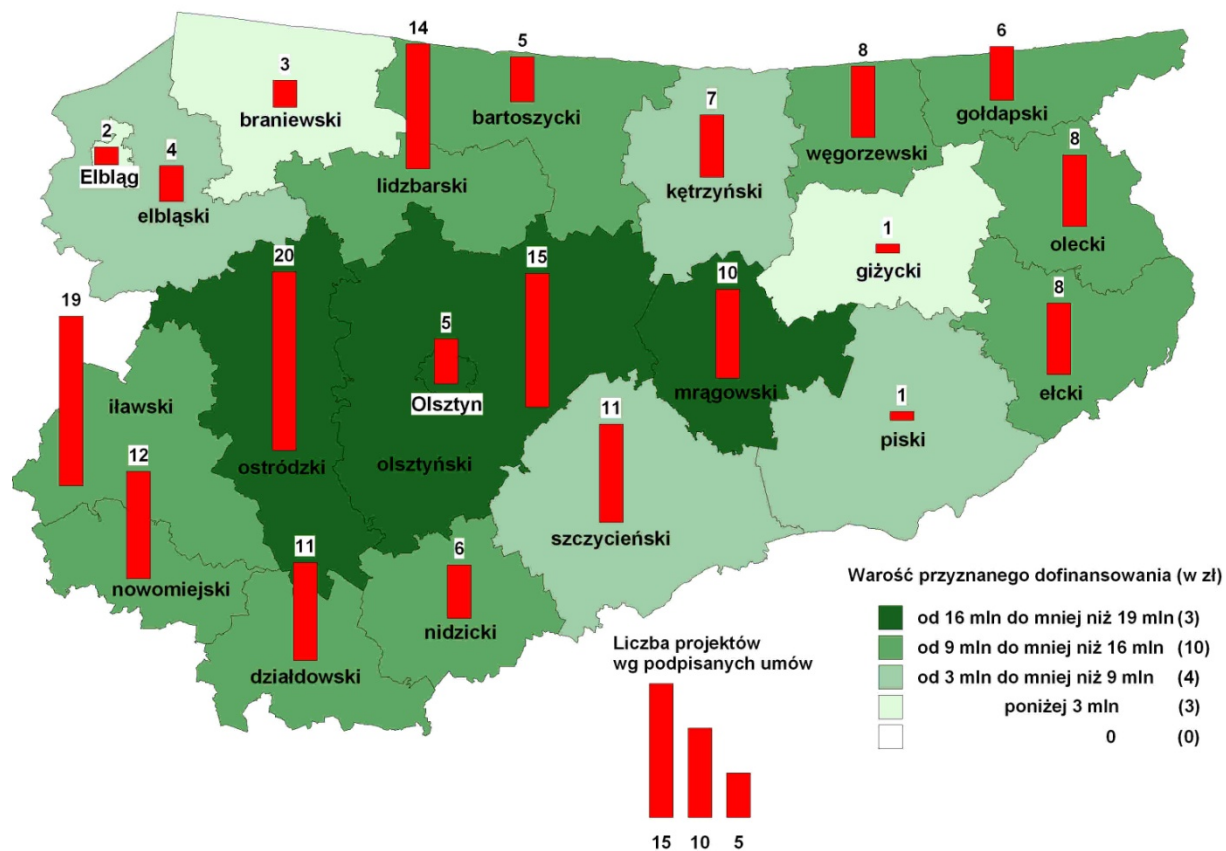
W ramach ww. priorytetu zakłada się: wsparcie lokalnych i regionalnych centrów, które w znaczący sposób wpływają na ekonomiczną i społeczną aktywność terenów je otaczających; zwiększenie możliwości zatrudnienia, edukacji i ochrony zdrowia dla społeczności lokalnych, poprzez poprawę stanu infrastruktury; wykorzystanie potencjału turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego poprzez rozwój i poprawę stanu infrastruktury turystycznej, wypoczynkowej, a także obiektów kulturowych; zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych; tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw, poprawę jakości środowiska; zapobieganie problemom społecznym a także tworzenie nowych miejsc pracy.

Do głównych grup beneficjentów końcowych projektów składanych w ramach Priorytetu 3 należą podobnie jak w Priorytecie 1 przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego (151) oraz jednostki służby zdrowia (13). Przeważającą grupę stanowiły projekty z dziedziny środowiska (86) oraz transportu (33)¹⁹.

Spośród wszystkich priorytetów ZPORR największym zainteresowaniem w województwie warmińsko-mazurskim cieszył się Priorytet 3 – w ramach tego priorytetu złożono 638 wniosków o dofinansowanie (bez Działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa*). Wyjątkowo dużym zainteresowaniem ze strony beneficjentów cieszyło się Działanie 3.1 *Obszary wiejskie* – złożono 375 wniosków o dofinansowanie (najwięcej z powiatu nowomiejskiego – 48 wniosków i z powiatu olsztyńskiego – 41 wniosków). W ramach tego działania podpisanych zostało 108 umów o dofinansowanie, najwięcej w powiecie ostródzkim 17 umów i powiecie iławskim 13 umów, co świadczy o przygotowaniu beneficjentów – najlepszym spośród wszystkich powiatów.

¹⁹ Sprawozdanie końcowe z realizacji Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 w województwie warmińsko-mazurskim, Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, 2009.

Rycina nr 11:
Umowy o dofinansowanie projektów z UE podpisane w ramach Priorytetu 3 (bez działania 3.4)
ZPORR w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji) (stan na
31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

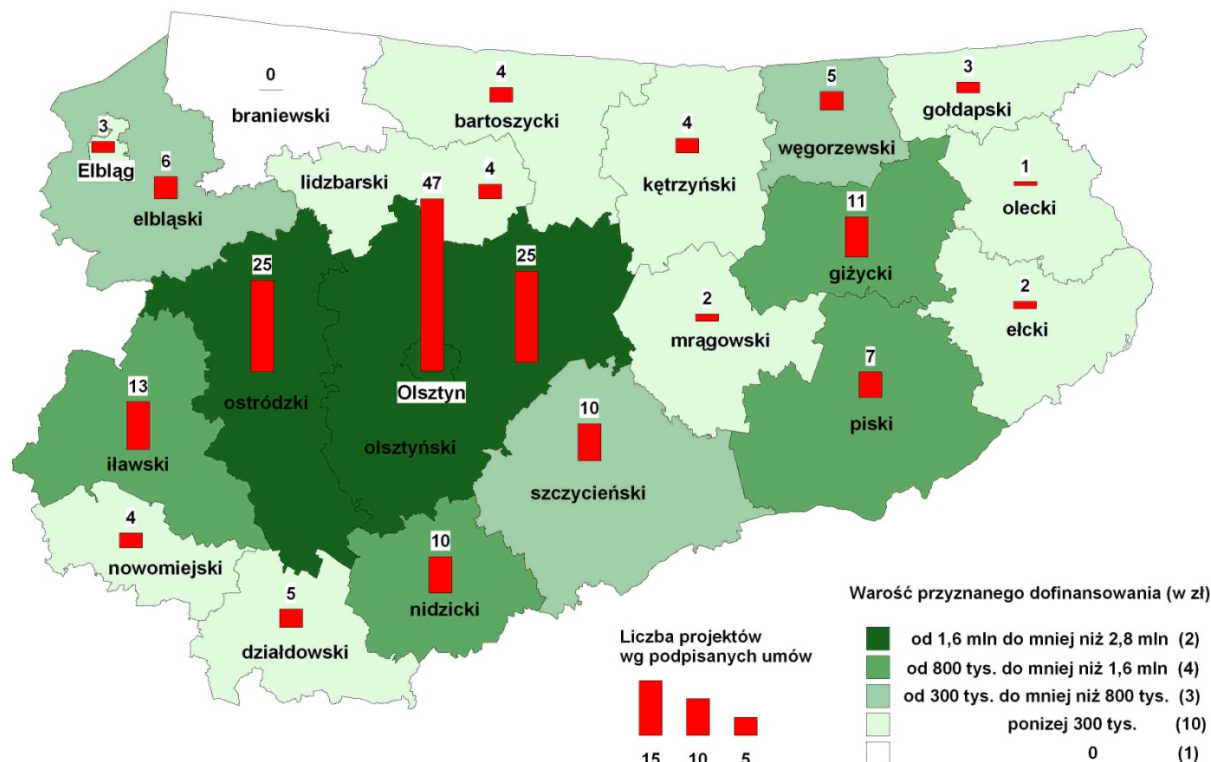
Na rycinie nr 12 przedstawiono absorpcję środków z priorytetu 3 ZPORR. Nie uwzględniono tu jednak działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa*, które zaprezentowano osobno ze względu na jego specyficzny charakter. W ramach działań Priorytetu 3 (bez Działania 3.4 *Mikroprzedsiębiorstwa*) w województwie warmińsko-mazurskim podpisano ogółem 176 umów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 211 093 253,48 zł. Najwięcej umów zawarto w trzech powiatach: ostródzkim (20 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 16 445 128,10 zł), iławskim (19 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 14 435 334,92 zł) i olsztyńskim (15 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 16 901 685,07 zł). Liczba umów podpisanych w tych trzech powiatach stanowi blisko 1/3 liczby wszystkich podpisanych umów w ramach Priorytetu 3 (bez działania 3.4) w województwie warmińsko - mazurskim.

Działanie 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa w ramach Priorytetu 3 ZPORR miało na celu zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw poprzez ułatwienie dostępu do specjalistycznego doradztwa oraz zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania przedsiębiorstw.

Projekty obu typów (usługi doradcze i dotacje inwestycyjne) realizowane w ramach Działania 3.4 dotyczyły takich usług i inwestycji, które przyczynią się do zwiększenia zdolności przetrwania i kontynuacji działania nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw, unowocześnienia zarówno sposobu ich funkcjonowania jak i wyposażenia, a w efekcie dostosowania do konkurencji na Jednolitym Rynku Europejskim.

Rycina nr 12:

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów z UE w ramach działania 3.4 ZPORR w woj. warmińsko – mazurskim wg powiatów (zgodnie z miejscem realizacji projektu) (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2004-2006 "System Rozliczenia Projektów (SRP)" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Ogółem w ramach powyższego działania w województwie warmińsko-mazurskim podpisano 191 umów o dofinansowanie z EFRR na kwotę 14 108 283,28 zł. W przypadku działania 3.4 podziału wartości na powiaty dokonano nie w oparciu o lokalizację beneficjenta, a o miejsce realizacji projektu. Zgodnie z miejscem realizacji projektu najwięcej środków trafiło do powiatu grodzkiego m. Olsztyn w którym zrealizowano 47 projektów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 2 865 183,15 zł. Tylko w powiecie braniewskim nie zrealizowano ani jednego projektu w ramach Działania 3.4 ZPORR, mimo iż mikroprzedsiębiorstwa działające na tym terenie ubiegały się o wsparcie (do Instytucji Wdrażającej Działanie 3.4 ZPORR wpłynęły 4 wnioski aplikacyjne od wnioskodawców z powiatu braniewskiego).

W ramach Priorytetu 3 w województwie warmińsko-mazurskim według stanu na dzień 31.12.2009 roku osiągnięto następujące wskaźniki produktu:

- Od początku realizacji Programu na obszarach wiejskich i podlegających restrukturyzacji (Działanie 3.1 i 3.2) wybudowano/zmodernizowano ok. 352 km sieci rozdzielczej wodociągów, ok. 207 km sieci kanalizacyjnych, ok. 81 km dróg powiatowych i gminnych (Działanie 3.1, 3.2 i 3.3),
- Wybudowano/zmodernizowano 9 oczyszczalni ścieków oraz 13 stacji uzdatniania wody,
- Wyremontowano/przebudowano ok. 8,8 ha powierzchni infrastruktury publicznej na terenie rewitalizowanym (Działanie 3.3) oraz uzyskano 1277,75 m² powierzchni usługowej w zrewitalizowanych dzielnicach i miastach,
- W ramach Działania 3.5 lokalne zakłady opieki zdrowotnej zakupiły 148 szt. sprzętu medycznego,
- Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne i sportowe wyniosła około 19 tys. m².

Alokacja środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego wyniosła 11 239 118 203 zł. Środki te podzielone zostały na alokacje wojewódzkie oraz według Priorytetów i Działań. Główną grupę beneficjentów ZPORR stanowiły jednostki samorządu terytorialnego. Dla województwa warmińsko-mazurskiego przeznaczono z tej puli 695 938 618,90 zł²⁰.

Do końca 2009 roku wartość dofinansowania z UE umów podpisanych z beneficjentami w województwie warmińsko-mazurskim w ramach ZPORR wyniosła 756 156 079,75 zł, co stanowiło blisko 109 % dostępnej alokacji. Nadkontraktacja wynikała ze zmian w wartości euro w stosunku do złotego.

Inicjatywy wspólnotowe INTERREG

Inicjatywy wspólnotowe to specjalne instrumenty pomocy, przygotowywane wspólnie przez kraje członkowskie i Komisję Europejską, których zadaniem jest finansowanie działań istotnych dla Unii Europejskiej jako całości²¹.

INTERREG to największa z czterech funkcjonujących w latach 2000-2006 inicjatyw wspólnotowych stanowiących narzędzia polityki spójności w tym okresie.

Od 2004 roku Polska, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, uczestniczy w programach transgranicznych, transnarodowych i międzynarodowych Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III. Celem Inicjatywy jest stworzenie sytuacji, w której granice narodowe nie będą przeszkodą dla zrównoważonego rozwoju i integracji Europy. INTERREG III otworzył przed polskimi regionami nowe możliwości nawiązywania współpracy i realizacji wspólnych projektów z partnerami zagranicznymi. INTERREG III był finansowany ze źródeł Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W latach 2007-2013 Inicjatywa INTERREG III jest kontynuowana, zyskała jednak rangę samodzielnego celu polityki spójności Unii Europejskiej – jest to cel 3 Europejska Współpraca Terytorialna. Cel ten realizowany jest poprzez trzy typy programów: transgraniczne, transnarodowe, międzyregionalne i jest finansowany, podobnie jak poprzednio, z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego²².

Celem Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG finansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) było wspieranie współpracy przygranicznej, międzynarodowej i międzyregionalnej zarówno na zewnętrznych, jak i wewnętrznych granicach Unii Europejskiej, tj. zacieśnianie więzi międzyregionalnych w Unii. W ramach INTERREG III wydzielone zostały trzy komponenty:

- Komponent A – współpraca przygraniczna
- Komponent B – współpraca transnarodowa
- Komponent C – współpraca międzyregionalna

W ramach komponentu A inicjatywy INTERREG realizowane były:

Program Sąsiedztwa Litwa-Polska-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej (INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006).

W latach 2002-2004 Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego aktywnie uczestniczył w pracach nad przygotowaniem programu o charakterze transgranicznym, finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

²⁰ Sprawozdanie końcowe z realizacji ZPORR w województwie warmińsko-mazurskim http://www.olsztyn.uw.gov.pl/images/stories/zporr/umowy/za_spr_kocowe.xls

²¹ http://www.euroregion-tatry.pl/interreg/?id=articleShow&id_type=1

²² www.funduszeuropejskie.gov.pl

Efektem podjętych prac była Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 22 grudnia 2004 r. (C (2004) 5604), zatwierdzająca Program Sąsiedztwa Litwa-Polska-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG III A/TACIS CBC 2004-2006.

Celem programu jest powstanie otwartego, transgranicznego regionu europejskiego posiadającego bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe, czyste środowisko naturalne, rozwiniętego pod względem gospodarczym, społecznym i technologicznym.

Obszar wsparcia po stronie polskiej obejmował podregiony: białostocko-suwański, łomżyński, elbląski, ełcki, olsztyński, gdański, Gdańsk – Gdynia – Sopot oraz podregion słupski (zgodnie z zasadą elastyczności region ten może ubiegać się o dofinansowanie, lecz łączne wydatki w ramach projektów realizowanych na tym obszarze nie mogą przekroczyć 20% całkowitych wydatków realizowanych w Programie). Natomiast po stronie litewskiej obszar wsparcia obejmował regiony: Alytus, Kłajpeda, Marijampole i Taurage, a po stronie rosyjskiej obszar ten obejmuje cały Obwód Kaliningradzki.

**Rycina nr 13:
Zasięg terytorialny Inicjatywy Wspólnotowej Interreg IIIA**

Źródło: http://bip.uw.olsztyn.pl/pl/bip/urzed_wojewodzki/wydzialy_i_delegatury/wydzialy/biuro_integracji_europejskiej/interreg

Program jest współfinansowany z dwóch linii budżetowych: po stronie polskiej i litewskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), zaś po stronie rosyjskiej ze środków TACIS CBC (wspólnotowego programu pomocy dla byłych republik radzieckich i Mongolii – z wyłączeniem Litwy, Łotwy i Estonii). W latach 2004-2006 udział EFRR w budżecie programu wyniósł łącznie 36,5 mln €, natomiast alokacja TACIS CBC dla Obwodu Kaliningradzkiego 9,5 mln €.

Polscy partnerzy mogli uzyskać dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości do 75% kosztów kwalifikowalnych projektu, środki EFRR były przekazywane w postaci refundacji.

Główni beneficjenci programu:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- partnerzy społeczno-ekonomiczni,
- organizacje pozarządowe i inne organizacje „non-profit”,
- instytucje edukacyjne i kulturalne,

Pierwszy nabór wniosków ogłoszony przez Wspólny Sekretariat Techniczny w Wilnie utworzony przy współudziale województwa, odbył się w lipcu 2005 r. Do końca czerwca 2009r. zakończono sześć rund aplikacyjnych.

Łączna liczba umów podpisanych z partnerem z województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 49 na łączną kwotę dofinansowania ponad 6,1 mln euro.

W realizacji projektów uczestniczyło 64 partnerów z siedzibą w województwie warmińsko – mazurskim, w tym w charakterze:

- partnera wiodącego – 42 partnerów (łączna kwota dofinansowania umów na ponad 5,3 mln euro),

- partnera finansowego – 5 partnerów (łącznie kwota dofinansowania umów w kwocie 234 400 euro),
- partnera zwykłego – 17 partnerów nie będących partnerem wiodącym ani finansowym w projekcie (łącznie kwota dofinansowania umów wyniosła 209 755,66 euro).

Do dnia 31.12.2009 roku wszystkie realizowane projekty z województwa warmińsko-mazurskiego zostały zakończone.

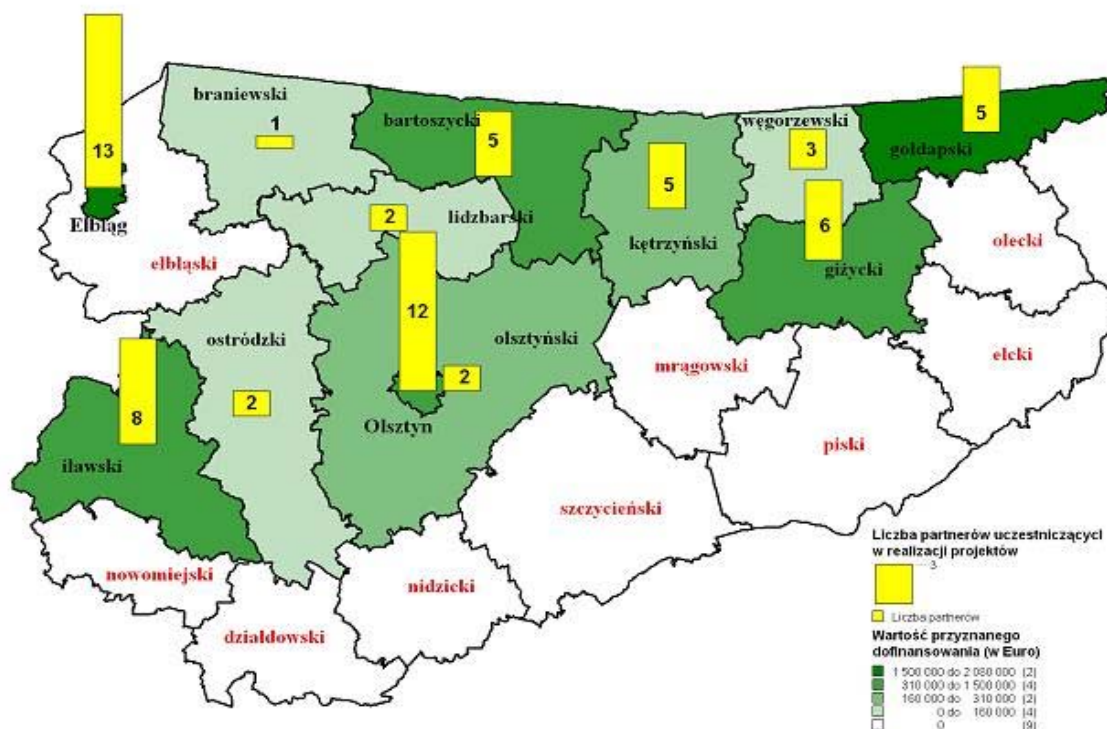
W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego znajdował się Regionalny Punkt Kontaktowy, który udzielał bieżących informacji o Programie oraz oferował wsparcie logistyczne Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu dla działań podejmowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Poniższa mapa województwa przedstawia liczbę projektów realizowanych w ramach INTERREG III A w województwie (Rycina nr 14). Dokonując podziału według powiatów kierowano się lokalizacją/siedzibą beneficjenta.

Z poniższej mapy (Rycina nr 14) wynika, że miasto Elbląg charakteryzowało się największą liczbą partnerów (aż trzynastu) uczestniczących w realizacji projektów w ramach Interreg III A. Natomiast największe dofinansowanie otrzymali beneficjenci z powiatu gołdapskiego – łącznie 2 079 230,98 euro.

Rycina nr 14:

Liczba partnerów w poszczególnych powiatach realizujących projekty w ramach INTERREG III A oraz wartość dofinansowania w podziale na powiaty województwa warmińsko – mazurskiego (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: materiałów Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przyznane dla województwa warmińsko – mazurskiego (po sześciu rundach aplikacyjnych) w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A / TACIS CBC 2004 – 2006 przedstawiają się następująco (Tabela nr 8):

Tabela nr 8

Wykorzystanie środków z EFRR w województwie warmińsko-mazurskim w ramach poszczególnych działań Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A / TACIS CBC 2004-2006 (stan na dzień 31.12.2009 r.)

Nr priorytetu/działania	Nazwa priorytetu/działania	Projekty zrealizowane		Alokacja środków na lata 2004 - 2008	Wykorzystanie środków przez województwo
		Ilość	Wkład środków EFRR (w EUR)	Wartość EUR	% udział
1	Wzrost konkurencyjności i produktywności obszaru współpracy poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury transgranicznej, ochronę granic oraz współpracę gospodarczą i naukowo - techniczną	17	4 515 590,03	27 427 277,00	16,46%
1.1	Wspieranie współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej	6	632 391,05	8 335 189,00	7,59%
1.2	Wzmocnienie infrastruktury granicznej i przygranicznej w celu zapewnienia rozwoju obszaru przygranicznego	5	1 133 245,16	7 265 131,00	15,60%
1.3	Ochrona środowiska, wzrost efektywności wykorzystania energii, promowanie odnawialnych źródeł energii	3	1 117 429,85	4 561 826,00	24,50%
1.4	Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej przyczyniający się do rozwoju obszaru przygranicznego, jak również zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu transgranicznym	3	1 632 523,97	7 265 131,00	22,47%
2	Współpraca pomiędzy społecznościami, integracja społeczno-kulturowa, wzmocnienie rynku pracy	32	1 590 222,59	8 447 827,00	18,82%
2.1	Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnych	20	1 017 258,20	5 068 696,00	20,07%
2.2.	Regionalna tożsamość kulturowa i dziedzictwo kulturowe	12	572 964,39	3 379 131,00	16,96%
Razem		49	6 105 812,62	35 875 104,00	17,02%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Komponent B inicjatywy INTERREG

W ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG III B na lata 2004-2006 władze krajowe, regionalne i lokalne miały możliwość uczestniczyć w programach współpracy transnarodowej: *Regionu Morza Bałtyckiego* – (Baltic Sea Region-BSR) i *Programu dla Europy Środkowej, Adriatyckiej, Naddunajskiej i Południowo-Wschodniej* – (CADSES). Głównymi zakresami tematycznymi w ramach INTERREG III B były ponadnarodowe strategie rozwoju, w zakresie zagospodarowania przestrzennego, współpraca pomiędzy miastami oraz między strefami miejskimi i wiejskimi, rozwój wydajnych i trwałych systemów w zakresie transportu i komunikacji, efektywne zarządzanie środowiskiem i waloryzacja zasobów naturalnych, a także promowanie i efektywne zarządzanie dziedzictwem historycznym i kulturowym. W projektach z Programu CADSES partycypował jeden partner z województwa - miasto Olsztyn w ramach projektu MAGIC (Management of Groundwater at Industrially Contaminated Areas – Gospodarka wód gruntowych w obszarach zanieczyszczonych przemysłowo). Projekt MAGIC opierał się na działaniu 4.1. Programu - *Wspieranie ochrony środowiska i gospodarowania zasobami*. Celem projektu było zidentyfikowanie głównych źródeł zanieczyszczeń i kierunków akcji oczyszczających poprzez wypracowanie metod zarządzania oraz planów. Okres realizacji projektu: od czerwca 2005 r. do marca 2008 r.

Znacznie większe zainteresowanie i uczestnictwo podmiotów z województwa warmińsko-mazurskiego odnotowano w Programie Region Morza Bałtyckiego. W ramach

tego Programu, obejmującego 11 krajów członkowskich Unii Europejskiej, partnerzy z województwa zaangażowali się w 20 projektów. W 19 projektach uczestnicy z województwa brali udział jako partnerzy, w przypadku jednego przedsięwzięcia Seagull II (Strengthening institutional structures and spacial development capacities of Euroregion Baltic – Wzmocnienie struktur instytucjonalnych oraz zdolności planowania przestrzennego w Euroregionie Bałtyk) Związek Gmin RP Euroregion Bałtyk z siedzibą w Elblągu podjął się roli partnera wiodącego. Województwo zajmuje piąte miejsce pod względem ilości środków pozyskanych przez beneficjentów (około 9%) na tle polskich województw²³. Realizacja projektów w ramach priorytetów Programu przedstawia się następująco:

Tabela nr 9

Realizacja projektów w ramach priorytetów programu Interreg III B (stan na dzień 31.12.2009 r.)

Nr Priorytetu/działania	Nazwa priorytetu/działania	Ilość projektów	W tym podwójne partnerstwa*
Priorytet 1	Promowanie podejść i działań w zakresie rozwoju przestrzennego dla poszczególnych terytoriów i sektorów	4	2
Działanie 1.1	Wspieranie wspólnych strategii i działań wdrożeniowych dla makroregionów	3	2
Działanie 1.2	Promowanie zrównoważonego rozwoju przestrzennego poszczególnych sektorów	1	-
Działanie 1.3	Wzmocnienie zintegrowanego rozwoju stref nadbrzeżnych, wysp i innych specyficznych obszarów	-	-
Priorytet 2	Promowanie struktur terytorialnych wspierających zrównoważony rozwój RMB	9	2
Działanie 2.1	Promowanie zharmonizowanych policentrycznych struktur osadniczych	2	-
Działanie 2.2	Tworzenie zrównoważonych powiązań komunikacyjnych dla celów usprawnionej integracji przestrzennej.	3	-
Działanie 2.3	Stymulowanie właściwego zarządzania dziedzictwem kulturowym i naturalnym oraz zasobami naturalnymi	4	2
Priorytet 3	Budowanie instytucji transnarodowych i dwustronnych oraz rozwijanie ich potencjału w Regionie Morza Bałtyckiego	6	-
Działanie 3.1	Promowanie budowy instytucji transnarodowych oraz rozwoju potencjału	6	-
Działanie 3.2	Dwustronna współpraca morską nad Morzem Bałtyckim	-	-
Priorytet 4	Szczególne wsparcie dla regionów graniczących z krajami kandydującymi.	1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z oficjalnej strony Programu BSR, <http://www.bsrinterreg.net/projects.html>

* Poprzez termin podwójne partnerstwa należy rozumieć ilość projektów z dwoma podmiotami biorącymi udział w przedsięwzięciu z województwa warmińsko - mazurskiego.

Projekty dotyczyły głównie tematyki związanej z promocją budowy instytucji transnarodowych (Priorytet 3, Działanie 3.1) oraz wspólnego rozwoju potencjału. Dużym

²³ Od inicjatywy INTERREG III do Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Doświadczenia Pomorskie, pod red. Tomasza Pactwy, Wyd. Pomorskie Studia Regionalne, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk 2007, s. 31.

zainteresowaniem cieszył się także Priorytet 2 z działaniem 2.3, w ramach którego powstały 4 projekty. Jednym z produktów projektu jest m.in. dołączenie do Europejskiego Szlaku Gotyku Ceglanego w ramach projektu EuRoB²⁴ budowli gminy m. Olsztyn (Zamek Kapituły Warmińskiej, Katedra Św. Jakuba Starszego, Wysoka Brama i fragmenty murów obronnych, Ratusz na starym mieście). Pozostałe projekty w tym działaniu dotyczyły zarządzania turystyką w obszarze Natura 2000 oraz wyzwań dla ochrony środowiska w obszarze południowego Bałtyku.

Podmioty, które najczęściej brały udział w projektach to: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (4), Związek Gmin RP Euroregion Bałtyk (4), Miasto Elbląg (3), Miasto Olsztyn (3), Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu (2) oraz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (2).

INTERREG III C 2004-2006

W latach 2004-2006 w ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG Polska uczestniczyła w programie współpracy międzyregionalnej INTERREG III C. Obszar programu obejmujący całe terytorium Unii Europejskiej został administracyjnie podzielony na cztery obszary: Północ, Południe, Wschód, Zachód. Polska przynależała do strefy Północ. Podział ten nie ograniczał w żaden sposób doboru partnerów. Województwo warmińsko – mazurskie razem z zachodniopomorskim, pomorskim, kujawsko-pomorskim i podlaskim należało do obszaru Północ. Celem INTERREG III C była poprawa efektywności polityk i instrumentów rozwoju regionalnego oraz spójności poprzez wymianę na dużą skalę informacji, a także wzajemne wykorzystanie doświadczeń zwłaszcza w dziedzinie administracji. Współpraca międzyregionalna w ramach INTERREGU III C została podzielona według tematów: regionalne działania ramowe, sieci i projekty indywidualne.

Partnerzy z województwa uczestniczyli w dwóch projektach. W projekt PME: Porte d'entree pour petites et moyennes enterprises – zaangażowało się Starostwo Powiatowe w Braniewie poprzez Powiatowy Urząd Pracy. Projekt wpisany został w grupę tematów indywidualnych, działania realizowano od stycznia 2004 do grudnia 2006 r. Natomiast inicjatywa Port-Net (Promoting interregional cooperation of ports and multimodal transport structures in the UE – Promocja współpracy międzyregionalnej między portami w strukturze multimodalnego transportu Unii Europejskiej) w ramach współpracy sieciowej była realizowana z uczestnictwem Portu Morskiego w Elblągu, w okresie od stycznia 2005 r. do grudnia 2007 r.

Projekty w ramach INTERREGU III C to projekty tzw. miękkie nastawione na wymianę informacji, konfrontacje doświadczeń, wymianę dobrych praktyk zwłaszcza administracyjnych. Działania w nich podejmowane to głównie wizyty i konferencje.

Fundusz spójności na lata 2004-2006

Poza funduszami strukturalnymi, z których Polska korzystała w latach 2004-2006, od 1 maja 2004 r. Polska korzystała także z pomocy UE w ramach Funduszu Spójności. Fundusz Spójności ma zasięg krajowy, a nie regionalny jak to miało miejsce w przypadku funduszy strukturalnych²⁵.

Fundusz Spójności jest instrumentem komplementarnym w stosunku do Funduszy Strukturalnych, jednak o pierwszorzędym znaczeniu z punktu widzenia spójności społecznej i gospodarczej Wspólnoty jako całości. Ma on na celu wsparcie dla krajów, w których PNB²⁶ *per capita* nie przekracza 90% średniej dla Unii Europejskiej²⁷.

²⁴ <http://www.eurob.org/>

²⁵ <http://www.funduszspojnosci.gov.pl/>

²⁶ Produkt Narodowy Brutto

²⁷ Strategia wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006

Fundusz ten stworzony został w celu wzmacniania spójności społecznej i gospodarczej Unii Europejskiej poprzez współfinansowanie dużych projektów (o wartości przekraczającej 10 mln euro) dotyczących ochrony środowiska i infrastruktury transportowej.

Z udziałem środków z Funduszu Spójności realizowane są inwestycje, które służą modernizacji, przebudowie i rozbudowie transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T). W skład sieci TEN-T wchodzi: wybrane linie kolejowe, główne drogi, drogi wodne oraz porty: morskie i lotnicze. Dodatkowo, po akcesji Polski do UE w roku 2004 w ramach FS kontynuowana była realizacja projektów współfinansowanych z przedakcesyjnego funduszu ISPA²⁸.

Alokacja środków Funduszu Spójności (wraz z ISPA) dla Polski na lata 2000 - 2006 wyniosła 5 635 434 402 euro. Środki przyznane Polsce w ramach ISPA i Funduszu Spójności zostały w 100% rozdysponowane na 130 projektów, z czego aż 111 projektów to projekty inwestycyjne. Pozostałe projekty to projekty pomocy technicznej i horyzontalnej. Poniżej przedstawiono podział alokacji środków FS w ramach 130 projektów.

Tabela nr 10

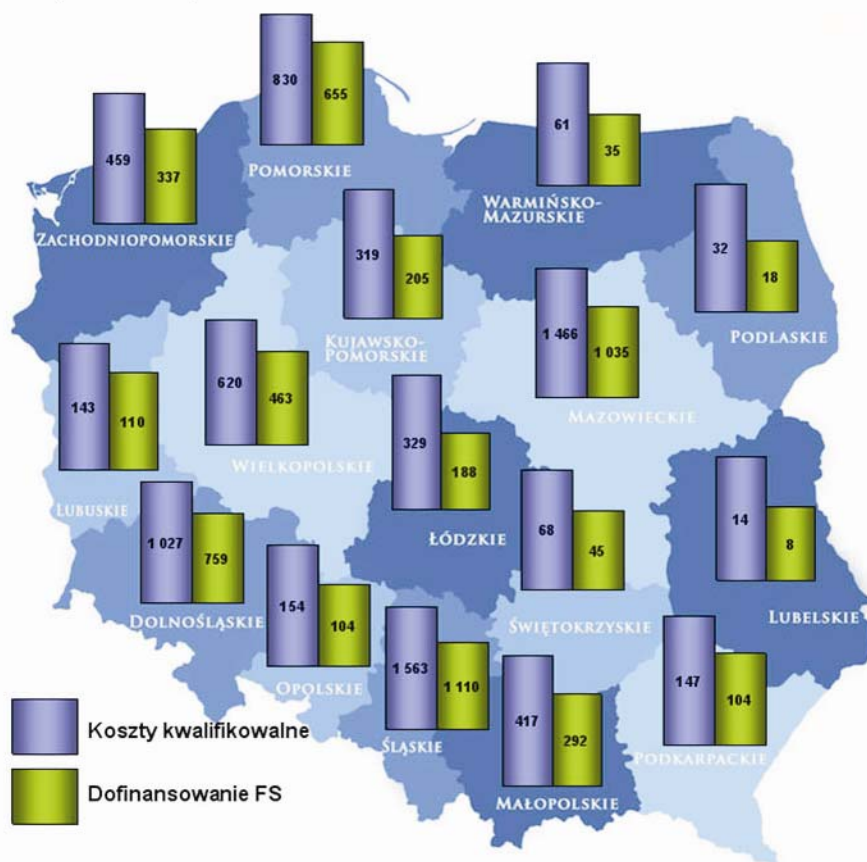
Liczba i wartość podpisanych umów w ramach Funduszu Spójności (stan na 31.12.2009 r.)

Sektor	Liczba podpisanych umów	Koszty kwalifikowalne projektu (EUR)	Dofinansowania z FS (EUR)	% FS
Środowisko	90	4 287 214 756	2 850 516 602	66,5
Transport	38	3 574 691 400	2 782 541 500	77,8
Pomoc horyzontalny	2	2 508 000	2 376 300	94,7
Razem	130	7 864 414 156	5 635 434 402	71,7

Źródło: <http://www.funduszspojnosci.gov.pl/Stan+realizacji+FS/>

²⁸ <http://www.funduszspojnosci.gov.pl/>

Rycina nr 15:
Projekty Funduszu Spójności, koszty kwalifikowane, dofinansowanie w podziale na województwa*, dane w mln euro (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: <http://www.funduszspojnosci.gov.pl/Stan+realizacji+FS/>

* w ramach projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności występuje 14 projektów, które realizowane są na obszarze więcej niż jednego województwa, stąd na mapie zaprezentowane zostały tylko te wartości projektów, których realizacja miała miejsce tylko w jednym województwie.

W województwie warmińsko – mazurskim zrealizowane zostały dwa projekty z zakresu ochrony środowiska, których realizacja przed rokiem 2004 finansowana była z przedakcesyjnego instrumentu pomocy Unii Europejskiej ISPA (Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej).

Z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, zgodnie z załącznikiem II do Traktatu Akcesyjnego wszystkie projekty, które były przedmiotem decyzji Komisji w sprawie pomocy w ramach ISPA, a które nie zostały ukończone, były realizowane w ramach działającego na zbliżonych zasadach Funduszu Spójności²⁹.

Pierwszy projekt pt. „Gospodarka wodno – ściekowa w Olsztynie” polegał na modernizacji olsztyńskiej oczyszczalni oraz zapewnieniu miastu Olsztyn systemu oczyszczania wody pitnej, poprzez modernizację systemu zarządzania wodą. Realizację projektu zakończono w 2010 roku.

Natomiast drugi projekt pt. „Zaopatrzenie w wodę pitną w Elblągu” dotyczył sieci wodociągowej miasta Elbląg. W ramach projektu zmodernizowano i rozbudowano dwie stacje uzdatniania wody. Realizacja projektu zakończona została w 2009 roku.

²⁹ <http://www.funduszezstrukturalne.gov.pl/ISPA/>

Fundusze Strukturalne na lata 2007-2013

Z początkiem 2007 roku rozpoczął się kolejny wieloletni okres realizacji polityki spójności z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej.

W latach 2007-2013 Polska jest beneficjentem pomocy unijnej (w ramach polityki spójności) przekazywanej w ramach dwóch Funduszy Strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach Funduszu Spójności³⁰.

Cele, priorytety i zakres wykorzystania funduszy strukturalnych w Polsce w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013 określa przygotowana przez rząd Narodowa Strategia Spójności (NSS) na lata 2007-2013.

Założenia NSS realizowane są za pomocą sześciu Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz za pomocą 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych województw.

Pomoc finansowa z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, z której Polska korzysta w latach 2007-2013, przyznawana jest w ramach poszczególnych programów pomocowych (tzw. programów operacyjnych), są to:

- 1) 16 Regionalnych Programów Operacyjnych,
- 2) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- 3) Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- 4) Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- 5) Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- 6) programy operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- 7) Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

W nowej perspektywie finansowej na lata 2007-2013 Polska otrzymała kwotę równą 67,3 mld euro i tym samym stała się największym beneficjentem środków unijnych spośród wszystkich państw UE.

Podział środków pomiędzy poszczególne programy operacyjne przedstawia rycina nr 16.

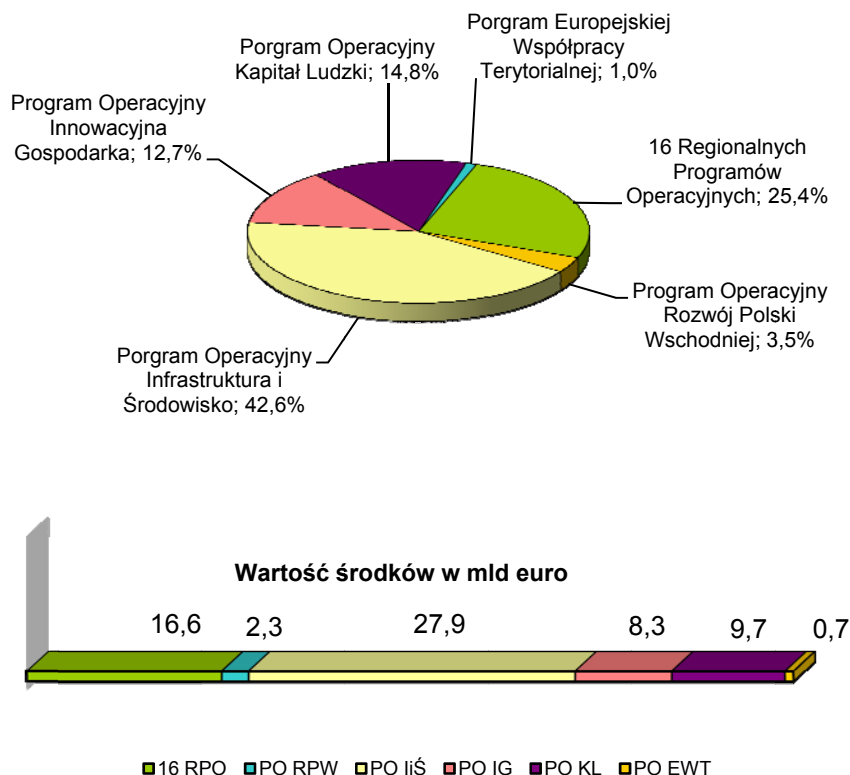
---

³⁰ <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl>

Rycina nr 16:

Podział środków z UE pomiędzy programy operacyjne w latach 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

W ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013 do województwa warmińsko-mazurskiego, na inwestycje realizowane w tym regionie, trafi 1 749,78 mln euro funduszy unijnych. Kwota obejmuje alokację na Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury (1 036,54 mln euro), regionalny komponent PO Kapitał Ludzki (265,87 mln euro) oraz PO Rozwój Polski Wschodniej (447,37 mln euro). Dla porównania w latach 2004-2006 w ramach ZPORR alokacja dla województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 181,95 mln euro. W województwie są także realizowane projekty w pozostałych krajowych programach operacyjnych.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013

Przygotowanie 16 Regionalnych Programów Operacyjnych jest uzasadnione decentralizacją programowania rozwoju regionów, zwiększeniem efektywności prowadzenia działań rozwojowych przez administrację publiczną, jak również efektywnym wykorzystaniem przez regiony środków strukturalnych na okres 2004-2006 w ramach ZPORR.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013 został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 61/354/07/III z dnia 14 listopada 2007 roku (zatwierdzony Decyzją Komisji z dn. 04.10.2007r.)

Celem RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 jest wzrost konkurencyjności gospodarki oraz liczby i jakości powiązań sieciowych. Cel główny programu będzie osiągnięty poprzez realizację trzech celów szczegółowych:

- Cel 1. Wzrost konkurencyjności firm, produktów i usług,
- Cel 2. Wyższa konkurencyjność województwa jako miejsca pracy i życia,
- Cel 3. Poprawa połączeń sieciowych województwa warmińsko-mazurskiego.

Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 osiągane będą poprzez koncentrację przedmiotową wsparcia na realizacji konkretnych przedsięwzięć, odnoszących się do następujących osi priorytetowych:

1. Przedsiębiorczość
2. Turystyka
3. Infrastruktura społeczna
4. Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast
5. Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna
6. Środowisko przyrodnicze
7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
8. Pomoc techniczna

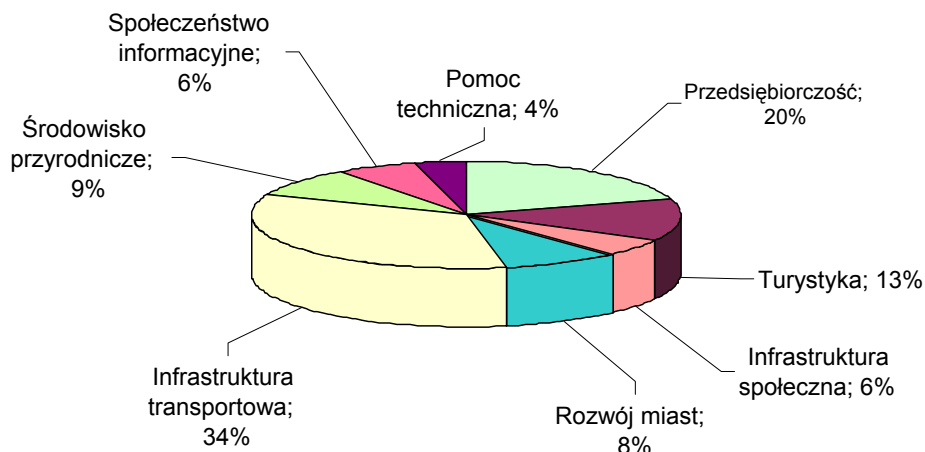
Na realizację RPO WiM przeznaczono 6,48 % całkowitej alokacji z EFRR w ramach 16 RPO, tj. 1 036 542 041 euro. Szczegółowy podział środków – EFRR na poszczególne osie priorytetowe RPO WiM, przedstawia rycina nr 17.

Montaż finansowy RPO WiM składa się z następujących źródeł: EFRR (w wysokości 1 036 542 041 euro), budżet państwa (w wysokości 62 697 006 euro), budżet JST (w wysokości 127 705 196 euro) oraz środków prywatnych (w wysokości 383 508 751 euro).

Instytucją Zarządzającą RPO WiM na lata 2007-2013 jest Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Instytucją Pośredniczącą został Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (dla osi priorytetowej 6 pn. Środowisko Przyrodnicze), natomiast rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia pełni Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (w ramach poddziałań 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8 oraz 1.1.9 osi priorytetowej 1 Przedsiębiorczość).

Rycina nr 17:

Podział środków EFRR według osi priorytetowych RPO WiM na lata 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

W ramach RPO WiM wyróżniono trzy tryby wyboru projektów:

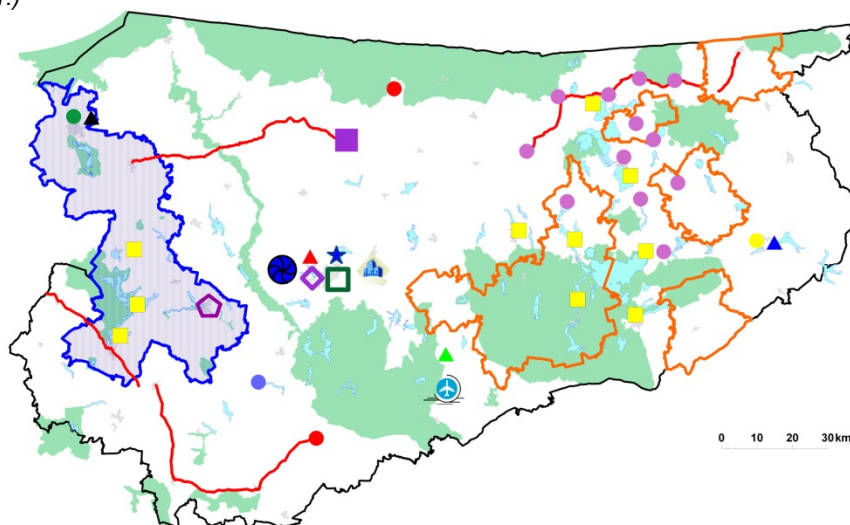
- o tryb indywidualny (projekty o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, które umiejscowione są w indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO WiM),
- o tryb systemowy (projekty, których beneficjentami są IZ oraz IP finansowane ze środków pomocy technicznej),
- o tryb konkursowy.

Łączna liczba przedsięwzięć umieszczonych w Indykatorywnym Wykazie Indywidualnym Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 według stanu na koniec grudnia 2009 roku wynosi 16. W ramach 16 przedmiotowych przedsięwzięć realizowane będą 4 Programy oraz 1 Zintegrowany projekt rozwoju lokalnego (łącznie 86 projektów).

Według stanu na dzień 31.12.2009 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarł 62 umowy wstępne (tzw. pre-umowy) z beneficjentami, których projekty ujęte zostały w Indywidualnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO WiM. Szacowana wartość dofinansowania dla tych projektów ze środków RPO WiM wynosi 678,94 mln zł. Podpisane pre-umowy zobowiązały każdego z beneficjentów do prawidłowego i terminowego przygotowania projektu do realizacji. W pre-umowie Instytucja Zarządzająca RPO WiM określa niezbędne warunki do spełnienia przez beneficjenta przed złożeniem przez niego wniosku o dofinansowanie projektu. Zawarcie i prawidłowe rozliczenie się przez beneficjenta z wykonania pre-umowy jest jednym z warunków decydujących o zawarciu umowy o dofinansowanie projektu i uzyskaniu dofinansowania. Do dnia 31.12.2009 r. 35 Beneficjentów złożyło do oceny wnioski o dofinansowanie o łącznej kwocie dofinansowania z EFRR 853 526 955,60 PLN. Z czego podpisane zostały 23 umowy o dofinansowanie o łącznej kwocie dofinansowania z EFRR 359 700 504,80.

Poniższa rycina (nr 18) i tabela (nr 11) prezentuje Indykatorywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Rycina nr 18:
Wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 (stan na 31.12.2009 r.)

Projekty Kluczowe

- Rozbudowa i Modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich jezior Mazurskich - MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich
- Regionalny system gospodarki odpadami - Ochrona Wielkich Jezior Mazurskich poprzez stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami
- Strategia budowy ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemem odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach Warmii i Mazur
- Program rozwoju turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego
- Termy Warmińskie
- Przebudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ulicy 3 Maja w Ostródzie
- Nowa siedziba Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie
- Regionalny Port Lotniczy Olsztyn-Mazury
- Wodne Centrum Rekreacyjno-Sportowe
- Elbląg - budowa miejskiej sieci szerokopasmowej
- Techno-Park w Elku
- Pola Grunwaldzkie
- Programy Drogowe
- Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych
- Centrum Kultury Muzycznej
- Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowaniem do standardów unijnych:**
  - Zespół Szkół nr 2 w Szczytnie
  - Zespół Szkół nr 6 w Elku
  - Zespół Szkół Gospodarczych w Elblągu
  - Zespół Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie
  - Budowa Wodnego Centrum Rekreacyjno-Sportowego w Olsztynie
- Obszary cenne przyrodniczo: Natura 2000, rezerваты, ochrona krajobrazowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika do Uchwały Nr 57/671/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 września 2009 r.

Tabela nr 11
Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 (stan na 31.12.2009 r.)

Lp.	Nazwa projektu	Orientacyjny koszt całkowity projektu (mln euro)	Zakładany poziom dofinansowania z EFRR (mln euro)	Przewidywany okres realizacji projektu
1	2	3	4	5
1	Regionalny Port Lotniczy Olsztyn – Mazury	74,00	37,00	2007-2010
2	Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych: <i>I – Dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych na Warmii i Mazurach</i> <i>II – Dokapitalizowanie funduszy poręczeniowych na Warmii i Mazurach</i>	25,00 15,00 10,00	25,00 15,00 10,00	2009-2012
3	Rozbudowa Techno – Parku w Elku	3,00	2,55	2010-2011

4	<i>Budowa nowej siedziby Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie</i>	18,80	13,10	2008-2010
5	<i>Budowa Wodnego Centrum Rekreacyjno – Sportowego</i>	19,70	8,37	2008-2010
6	<i>Termy Warmińskie</i>	35,00	14,87	2009-2012
7	<i>Grunwald – zespół działań inwestycyjno-remontowo-konserwatorskich i muzealnych związanych z kompleksowym zagospodarowaniem Pól Grunwaldzkich</i>	8,66	5,66	2008-2010
8	<i>Przebudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ulicy 3 Maja w Ostródzie</i>	8,56	4,89	2009-2011
9	Program pn. Budowa, rozbudowa i unowocześnienie bazy szkolnictwa zawodowego, gastronomiczno-hotelarskiego z uwzględnieniem dostosowania do standardów unijnych w: <i>Zespole Szkół Nr 6 im. Macieja Rataja w Elku</i> <i>Zespole Szkół Nr 2 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Szczytnie</i> <i>Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu</i> <i>Zespole Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie</i>	12,60 3,94 3,94 1,57 3,15	10,71 3,35 3,35 1,33 2,68	2008-2010
10	<i>Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w południowo - zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego</i>	74,71	59,77	2011 - 2013
11	<i>Program usprawnienia powiązania komunikacyjnego w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego</i>	88,23	70,58	2011 - 2013
12	Program pn. Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego	8,08	6,46	2008-2011
13	<i>Regionalny system gospodarki odpadami – Ochrona Wielkich Jezior Mazurskich poprzez stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami</i>	9,20	7,36	2009-2011
14	Program pn. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich	40,48	32,38	2008-2012
15	<i>Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu i sieci PIAP-ów w województwie warmińsko-mazurskim</i>	5,00	4,25	2010-2012
16	<i>Budowa miejskiej sieci szerokopasmowej w Elblągu</i>	11,00	9,35	2009-2010
17	<i>Zintegrowany projekt rozwoju lokalnego pt. „Program Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”</i>	70,00	59,50	2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika do Uchwały Nr 57/671/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 września 2009 r.

Oprócz wniosków składanych dla projektów ujętych w Indykatorywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym. Do dnia 31.12.2009 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił 45 naborów wniosków. Pierwszy konkurs ogłoszono 21.05.2008r. (poddziałanie 2.1.4) a ostatni 14. 12. 2009 r. (działania 1.3 i 5.1). Szczegółowe informacje odnośnie podpisanych umów (zatwierdzonych do dofinansowania) w ramach RPO WiM prezentuje tabela nr 12.

Tabela nr 12

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WiM w podziale na poszczególne działania (stan na 31.12.2009 r.)

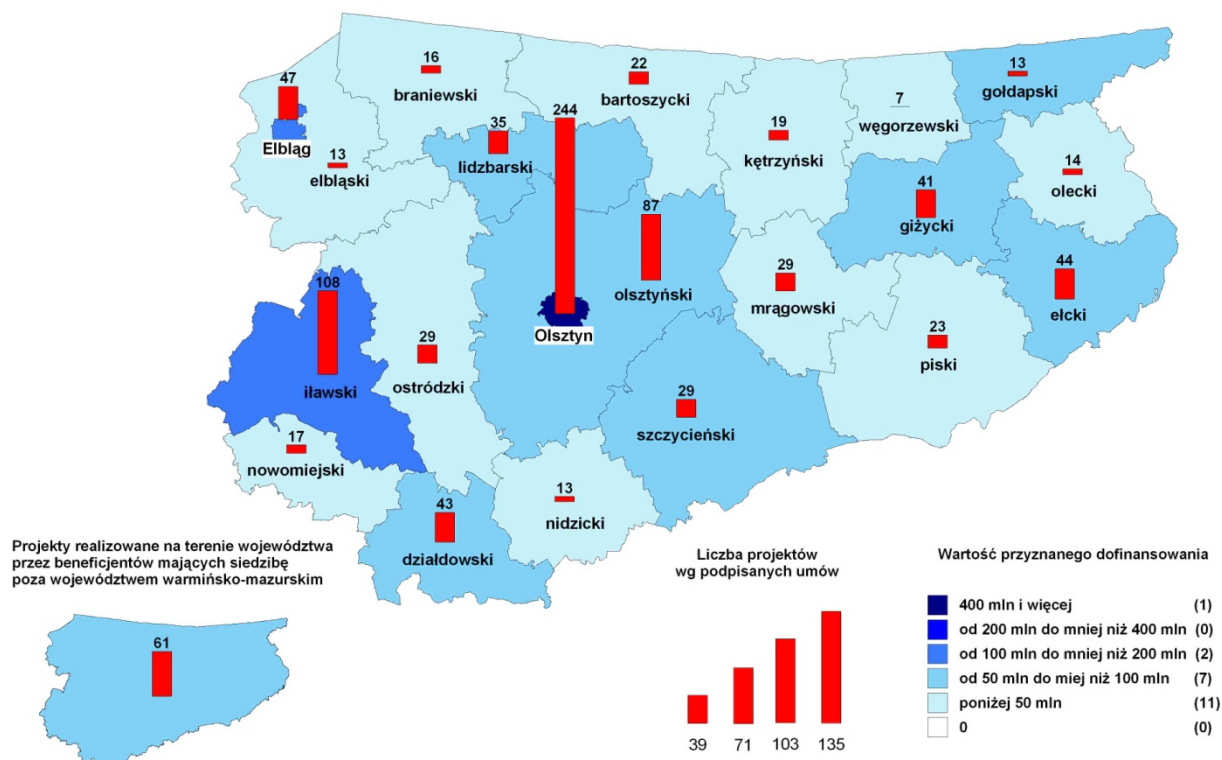
Nr osi/ działania/ poddziałania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Wysokość dofinansowania z EFRR wg podpisanych umów (PLN)
1	Przedsiębiorczość	649	1 104 766 352,21	507 147 202,34
1.1	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw	637	971 498 858,70	382 410 608,23
1.1.1	Inwestycje w infrastrukturę badawczą instytucji B+RT oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	0	0,00	0,00
1.1.2	Tworzenie parków technologicznych, przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości	0	0,00	0,00
1.1.3	Inwestycje infrastrukturalne tworzące powiązania kooperacyjne pomiędzy jednostkami naukowymi, badawczorozwojowymi, a przedsiębiorstwami	0	0,00	0,00
1.1.4	Budowa i rozbudowa klastrów o znaczeniu lokalnym i regionalnym	0	0,00	0,00
1.1.5	Wsparcie MŚP - promocja produktów i procesów przyjaznych dla środowiska	49	77 751 519,28	29 634 366,04
1.1.6	Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw	0	0,00	0,00
1.1.7	Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MŚP w zakresie innowacji i nowych technologii	141	314 176 324,38	123 428 027,63
1.1.8	Wsparcie przedsiębiorstw przemysłowo-naukowych	1	9 759 997,56	3 999 999,00
1.1.9	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	444	552 186 759,83	216 596 000,18
1.1.10	Przygotowywanie stref przedsiębiorczości	2	17 624 257,65	8 752 215,38
1.1.11	Regionalny System Wspierania Innowacji	0	0,00	0,00
1.2	Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu	3	114 180 247,78	112 950 376,81
1.2.1	Instytucje otoczenia biznesu	0	0,00	0,00
1.2.2	Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe	2	106 412 500,00	106 412 500,00
1.2.3	System obsługi inwestora na poziomie regionalnym	1	7 767 747,78	6 537 876,81
1.3	Wspieranie wytwarzania i promocji produktów regionalnych	9	19 087 245,73	11 786 217,30
2	Turystyka	82	786 797 686,80	363 085 475,75
2.1	Wzrost potencjału turystycznego	64	759 559 303,15	341 528 218,32
2.1.1	Baza noclegowa i gastronomiczna	26	295 547 837,65	95 571 892,07
2.1.2	Infrastruktura uzdrowiskowa	3	39 933 090,24	33 943 126,70
2.1.3	Infrastruktura sportowo - rekreacyjna	7	243 167 745,01	107 091 775,24
2.1.4	Publiczna infrastruktura turystyczna i okółoturystyczna	25	79 090 134,22	36 433 166,55
2.1.5	Dziedzictwo kulturowe	0	0,00	0,00
2.1.6	Infrastruktura kultury	3	101 820 496,03	68 488 257,76
2.2	Promocja województwa i jego oferty turystycznej	18	27 238 383,65	21 557 257,43
3	Infrastruktura społeczna	70	323 673 980,48	226 104 943,73
3.1	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną	46	82 031 593,58	60 716 508,95
3.2	Wysoki poziom zabezpieczenia i dostępności medycznej i opiekuńczej	24	241 642 386,90	165 388 434,78

3.2.1	Infrastruktura ochrony zdrowia	23	224 683 542,78	151 094 138,60
3.2.2	Pozostała infrastruktura społeczna	1	16 958 844,12	14 294 296,18
4	Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast	31	150 009 649,34	100 223 865,07
4.1	Humanizacja blokowisk	0	0,00	0,00
4.1.1	Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	0	0,00	0,00
4.1.2	Wzmocnienie funkcji społecznych	0	0,00	0,00
4.2	Rewitalizacja miast	31	150 009 649,34	100 223 865,07
4.3	Restrukturyzacja terenów powojkowych i przemysłowych	0	0,00	0,00
5	Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna	61	562 089 893,05	371 069 383,63
5.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej warunkującej rozwój regionalny	35	415 994 443,37	281 128 052,93
5.1.1	Infrastruktura kolejowa	0	0,00	0,00
5.1.2	Tabor kolejowy	1	28 265 874,00	18 220 182,38
5.1.3	Porty lotnicze	0	0,00	0,00
5.1.4	Infrastruktura portowa	1	19 998 999,99	9 403 520,09
5.1.5	Śródlądowe drogi wodne	0	0,00	0,00
5.1.6	Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój regionalny	33	367 729 569,38	253 504 350,46
5.2	Infrastruktura transportowa służąca rozwojowi lokalnemu	26	146 095 449,68	89 941 330,70
5.2.1	Infrastruktura drogowa warunkująca rozwój lokalny	26	146 095 449,68	89 941 330,70
5.2.2	Infrastruktura energii elektrycznej	0	0,00	0,00
6	Środowisko Przyrodnicze	42	120 700 829,91	80 741 291,78
6.1	Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska	8	94 484 559,84	62 586 448,44
6.1.1	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	1	14 949 660,50	9 478 258,12
6.1.2	Gospodarka wodno-ściekowa	7	79 534 899,34	53 108 190,32
6.1.3	System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach	0	0,00	0,00
6.2	Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami	34	26 216 270,07	18 154 843,34
6.2.1	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	3	2 203 421,05	1 086 639,17
6.2.2	Bezpieczeństwo ekologiczne	31	24 012 849,02	17 068 204,17
7	Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	19	49 380 099,70	40 975 155,92
7.1	Tworzenie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	0	0,00	0,00
7.2	Promocja i ułatwianie dostępu do usług teleinformatycznych	19	49 380 099,70	40 975 155,92
7.2.1	Usługi i aplikacje dla obywateli	15	47 621 768,56	40 091 348,36
7.2.2	Usługi i aplikacje dla MŚP	3	1 444 331,16	616 907,58
7.2.3	Kształcenie kadr dla informatyki	1	313 999,98	266 899,98
RAZEM		954	3 097 418 491,49	1 689 347 318,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK07-13" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

W ramach naborów w trybie konkursowym do końca 2009 roku wybranych do dofinansowania zostało 954 projekty na wartość dofinansowania z EFRR 1 689 347 318,22 zł. Najwięcej – 444 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 216 596 000,18 zł podpisano w ramach osi 1 Przedsiębiorczość – poddziałanie 1.1.9 *Inne inwestycje w przedsiębiorstwach*. Działanie to ma na celu wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, który będzie realizowany poprzez działania przyczyniające się do podniesienia zdolności inwestycyjnych istniejących podmiotów gospodarczych poprzez systemy dotacji inwestycyjnych służących rozwojowi a nie bieżącemu utrzymaniu działalności.

Rycina nr 19:
Umowy o dofinansowanie projektów z EFRR podpisane w ramach RPO WiM w woj. warmińsko-mazurskim wg powiatów (zgodnie z siedzibą beneficjenta) (stan na 31.12.2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK07-13" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013

Dnia 2 października 2007 roku decyzją Komisji Europejskiej przyjęto do realizacji Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej.

Instytucją Zarządzającą PO RPW jest Minister Rozwoju Regionalnego, w imieniu którego obowiązki pełni Departament Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą programu została Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Celem PO Rozwój Polski Wschodniej jest przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego 5 województw Polski Wschodniej, tj. lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacji powyższego celu służyć mają: stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy, zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego, rozwój wybranych funkcji metropolitalnych miast wojewódzkich, poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych, jak również zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu.

Cele programu będą realizowane w ramach 6 osi priorytetowych:

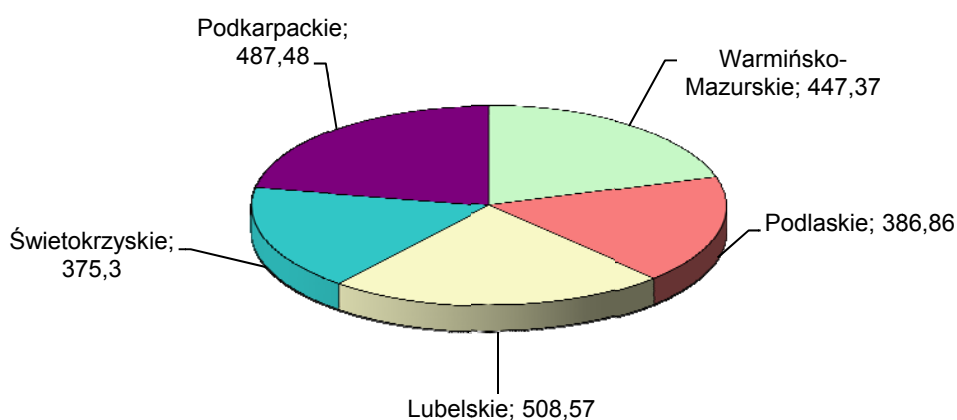
1. Nowoczesna gospodarka,
2. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego,
3. Wojewódzkie ośrodki wzrostu,
4. Infrastruktura transportowa,
5. Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne,
6. Pomoc techniczna.

Pula środków przeznaczonych na program z EFRR to ok. 2 273,79 mln euro, z publicznych środków krajowych ok. 401,26 mln euro. Oprócz środków publicznych w realizację PO RPW zaangażowane są także środki prywatne.

Środki te zostały podzielone na województwa w oparciu o specjalny algorytm. Podział ten przedstawia się następująco (rycina nr 20).

Rycina nr 20:

Podział środków w ramach PO RPW na województwa (w mln euro)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Ministerstwa Rozwoju Regionalnego zamieszczonych na stronie internetowej <http://www.polskawschodnia.gov.pl/>.

Na dzień 31.12.2009 r. na listę projektów kluczowych Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego wpisanych było 18 projektów indywidualnych na kwotę dofinansowania z EFRR około 2 226,65 mln zł (w tym 4 projekty realizowane na obszarze 5 województw Polski Wschodniej oraz 1 projekt rezerwowo).

Wykaz projektów indywidualnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 wg stanu na luty 2010 r.³¹ przedstawia się następująco:

1. *Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno-badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie),*
2. *Udoskonalenie infrastruktury i wyposażenia laboratoryjnego nauk technicznych i informatycznych (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie),*
3. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, służącej do kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym nastawieniem na nowoczesne technologie informatyczne (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu),*

³¹ Lista projektów indywidualnych w ramach programów krajowych aktualizowana jest przez Ministra Rozwoju Regionalnego 2 razy w roku – w terminie do dnia 28 lutego i do dnia 31 sierpnia, dlatego analizowane informacje dotyczą stanu na luty 2010 r.

4. Budowa i wyposażenie Policyjnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie),
5. Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe (Gmina Miasto Elbląg),
6. Budowa i uruchomienie Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego (Gmina Olsztyn),
7. Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje w Miejskiej Strefie Rozwoju "Techno-Park" w Elku (Miasto Elk),
8. Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego w Olsztynie (Gmina Olsztyn),
9. Obwodnica Nowego Miasta Lubawskiego i Lubawy w ciągu drogi krajowej nr 15 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),
10. Obwodnica Elku (etap III i IV) w ciągu drogi krajowej nr 16 i nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),
11. Zachodnia obwodnica Mrągowa w ciągu drogi krajowej nr 59 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),
12. Obwodnica Olecka w ciągu drogi krajowej nr 65 (GDDKiA Oddział w Olsztynie),
13. Obwodnica wschodnia miasta Olsztyn – projekt rezerwy (Gmina Olsztyn),
14. Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki (Polska Agencja Turystyczna),
15. Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego),
16. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego),
17. Promocja gospodarcza Polski Wschodniej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego),
18. Reporęczenia szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrument wsparcia funduszy poręczeniowych w Polsce Wschodniej (Bank Gospodarstwa Krajowego).

Z 13 projektów indywidualnych znajdujących się na liście podstawowej w województwie warmińsko-mazurskim (z wyłączeniem projektów realizowanych wspólnie przez 5 województw Polski Wschodniej), do końca 2009 r., podpisanych zostało 7 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 492 289 847 zł.

Tabela nr 13

Zestawienie umów o dofinansowanie projektów z EFRR podpisanych w ramach PO RPW z beneficjentami projektów indywidualnych z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2009 r.)

L.p.	Beneficjent (nazwa prawna)	Nazwa projektu
1.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Udoskonalenie infrastruktury i wyposażenia laboratoryjnego nauk technicznych i informatycznych
2.	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno-badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności
3.	Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie	Budowa i wyposażenie Policyjnego Centrum Dydaktyczno-Badawczego w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie dla wzmocnienia bezpieczeństwa kraju
4.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, służącej do kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki, ze szczególnym nastawieniem na nowoczesne technologie informatyczne
5.	Gmina Miasto Elbląg	Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe
6.	Miasto Elk	Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje w Miejskiej Strefie Rozwoju "Techno-Park" w Elku
7.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Zachodnia obwodnica Mrągowa w ciągu drogi krajowej nr 59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK07-13" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Poza dofinansowaniem otrzymanym na realizację projektów indywidualnych beneficjenci z województwa mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów w ramach PO RPW również w trybie konkursowym. Do dnia 31.12.2009 r. w ramach PO RPW ogłoszono 4 nabory wniosków (w ramach działania I.3. *Wspieranie Innowacji* oraz w ramach działania I.4. *Promocja i współpraca*). Do 31.12.2009r. spośród wniosków złożonych przez wnioskodawców z województwa warmińsko-mazurskiego tylko jeden został zatwierdzony do dofinansowania. Był to projekt Uniwersytetu Warmińsko-mazurskiego w Olsztynie pn. „*Zakup aparatury naukowo-badawczej na potrzeby Centrum Innowacyjnych Technik Diagnostycznych i Terapeutycznych*”. Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR wyniosła 21 811 500,00 zł.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

Instytucją Zarządzającą PO IŚ, podobnie jak w przypadku PO RPW, został Minister Rozwoju Regionalnego w imieniu którego obowiązki pełnią: Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych oraz Departament Wsparcia Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi programu zostały ministerstwa ds. środowiska, infrastruktury, gospodarki, kultury i dziedzictwa narodowego, zdrowia oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

Celem PO Infrastruktura i Środowisko jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Alokacja środków unijnych przeznaczonych na realizację programu wynosi prawie 28 mld euro. Skala zaangażowania środków oznacza, iż jest to program o największej wartości w historii dotychczasowej polityki spójności UE. Program ten jest specyficzny również dlatego, że jako jedyny w Polsce będzie finansowany z dwóch źródeł funduszy UE: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Na realizację projektów w ramach PO IŚ przeznaczono kwotę 5 737 330 000 euro z EFRR, 22 176 353 774 euro z FS, ok. 11 mld euro ze środków krajowych oraz ze środków prywatnych.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został przyjęty decyzją Komisji UE dnia 7 grudnia 2007 roku.

W ramach programu realizowanych będzie aż 15 priorytetów:

1. Gospodarka wodno-ściekowa,
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
3. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska,
5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T,
7. Transport przyjazny środowisku,
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe,
9. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna,
10. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii,
11. Kultura i dziedzictwo kulturowe,
12. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia,
13. Infrastruktura szkolnictwa wyższego,
14. Pomoc techniczna- EFRR,
15. Pomoc techniczna- FS.

W województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO Infrastruktura i Środowisko na listę projektów kluczowych zostało wpisanych 19 projektów indywidualnych na ogólną kwotę

dofinansowania z UE około 10 675 mln zł, w tym przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na obszarze więcej niż jednego województwa oraz 1 projekt rezerwowi.

Na liście podstawowej znalazły się następujące projekty (według stanu na luty 2010 r.³²):

1. *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Elk,*
2. *Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu,*
3. *System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów,*
4. *Zakup kolejowego taboru pasażerskiego do obsługi połączeń dalekobieżnych,*
5. *Trans-BiaLubOl. Poprawa bezpieczeństwa na drogach w województwie lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim,*
6. *Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław,*
7. *Budowa drogi ekspresowej S7 Gdańsk-Warszawa (3 projekty),*
8. *Budowa drogi nr 16 na odcinku Olsztyn-Augustów,*
9. *Modernizacji linii E65/C-E65 na odcinku Warszawa-Gdynia (5 projektów),*
10. *Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Portu Morskiego w Elblągu (w obrębie Starego Miasta),*
11. *Połączenie elektroenergetyczne Polska-Litwa,*
12. *Przebudowa wejścia do portu Elbląg wraz z pogłębieniem torów podejściowych do portów Zalewu Wiślanego, (projekt rezerwowi)*
13. *Centrum urazowe w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie szansą kompleksowego leczenia pacjentów z urazami wielonarządowymi.*

Do końca 2009 r. w ramach programu w województwie warmińsko-mazurskim podpisane zostały 3 umowy o dofinansowanie z beneficjentami projektów kluczowych na kwotę dofinansowania z UE ok. 102,4 mln zł, tj.:

- *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Elk (Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.),*
- *Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja wysypisk w Elblągu (Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu),*
- *Trans-BiaLubOl. Poprawa bezpieczeństwa na drogach w województwie lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim (Komenda Wojewódzka PSP w Olsztynie),*

Oprócz projektów realizowanych w trybie indywidualnym potencjalni beneficjenci z województwa warmińsko-mazurskiego mogą ubiegać się o dofinansowanie również w naborach w trybie konkursowym. Do dnia 31.12.2009 r. ogłoszono 51 naborów wniosków w ramach programu PO IŚ (w tym 48 zostało zakończonych). Do 31.12.2009 r. zatwierdzono 20 projektów realizowanych na terenie województwa do dofinansowania z UE na kwotę blisko 166 mln zł (Tabela nr 14).

Tabela nr 14

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów z UE w województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO IŚ (w ramach trybu konkursowego) (stan na 31.12.2009 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Wysokość dofinansowania z UE wg podpisanych umów (PLN)
1	Gospodarka wodno-ściekowa	5	170 269 107	91 996 591
1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys.RLM	5	170 269 107	91 996 591

³² Lista projektów indywidualnych w ramach programów krajowych aktualizowana jest przez Ministra Rozwoju Regionalnego 2 razy w roku – w terminie do dnia 28 lutego i do dnia 31 sierpnia, dlatego analizowane informacje dotyczą stanu na luty 2010 r.

2	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	1	80 143 709	41 929 185
2.1	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych	1	80 143 709	41 929 185
4	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	1	14 150 000	4 245 000
4.6	Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne	1	14 150 000	4 245 000
5	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	4	906 045	770 138
5.4	Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym różnorodności biologicznej	4	906 045	770 138
11	Kultura i dziedzictwo kulturowe	1	41 454 025	23 303 104
11.1	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym	1	41 454 025	23 303 104
12	Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia	8	4 080 584	3 447 361
12.1	Rozwój systemu ratownictwa medycznego	8	4 080 584	3 447 361
RAZEM		20	311 003 469	165 691 378

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK07-13" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Do końca 2009 r. w ramach PO IS z województwa warmińsko-mazurskiego wybrano do dofinansowania 20 projektów: najwięcej w działaniu 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego*, w ramach którego zawarto 8 umów na kwotę dofinansowania z UE blisko 3,5 mln zł. Pod względem wielkości zakontraktowanego dofinansowania z UE przeważa działanie 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM* (ponad 91 mln zł) oraz 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych* (blisko 42 mln zł).

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013

Instytucją Zarządzającą PO Innowacyjność Gospodarki jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, w imieniu którego obowiązki pełni Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucjami Pośredniczącymi zostały ministerstwa właściwe ds. informatyzacji, gospodarki oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

Głównym celem Programu Innowacyjna Gospodarka jest wspieranie działań z zakresu innowacyjności produktowej, procesowej, marketingowej i organizacyjnej, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniają się do powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw. Program PO IG został przyjęty decyzją Komisji Europejskiej dnia 2 października 2007 roku.

Alokacja programu na lata 2007-2013 wynosi ogółem 9,7 mld euro z EFRR. Na realizację projektów w ramach PO IG przeznaczono kwotę 8 254 885 280 euro z EFRR, 1 456 744 462 euro ze środków krajowych oraz ze środków prywatnych.

W ramach PO IG będzie realizowanych 9 priorytetów:

1. Badania i rozwój nowoczesnych technologii,

2. Infrastruktura strefy B+R,
3. Kapitał dla innowacji,
4. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia,
5. Dyfuzja innowacji,
6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym,
7. Społeczeństwo informacyjne – Budowa elektronicznej administracji,
8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki,
9. Pomoc techniczna.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w ramach PO Innowacyjna Gospodarka do realizacji przewidziano w ramach listy projektów kluczowych następujące projekty (aktualizacja na luty 2010 r.³³):

1. „*Rewitalizacja Kanału Elbląskiego na odcinku Jezioro Dłużno - Miłomłyn, Miłomłyn - Zalewo, Miłomłyn – Ostróda - Stare Jabłonki*”,
2. *Pętla żuławska – rozwój turystyki wodnej*”.

Wnioskowana wartość dofinansowania z EFRR dla powyższych projektów to 107 mln zł. Do końca 2009 roku nie podpisano żadnej pre-umowy dla ww. projektów indywidualnych realizowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Poza projektami ujętymi w wykazie projektów indywidualnych, beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w naborach konkursowych. Do dnia 31.12.2009 r. w ramach PO IG ogłoszono 55 naborów wniosków. Do końca 2009 r. zatwierdzono 38 projektów z województwa do dofinansowania z EFRR na kwotę ponad 111 mln zł (Tabela nr 15)

Tabela nr 15

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów z EFRR w województwie warmińsko-mazurskim w ramach PO IG (stan na 31.12.2009 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Wysokość dofinansowania z EFRR wg podpisanych umów (PLN)
2	Infrastruktura sfery B+R	1	11 420 581,44	11 420 581,44
2.1	Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym	1	11 420 581,44	11 420 581,44
4	Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia	9	222 731 532,92	89 623 059,55
4.2	Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego	2	19 177 700,00	3 498 750,00
4.4	Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym	6	183 899 810,12	76 458 896,70
4.4	Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym	1	19 654 022,80	9 665 412,85
5	Dyfuzja innowacyjności	6	863 592,00	854 252,00
5.4	Zarządzanie własnością intelektualną	6	863 592,00	854 252,00
6	Polska gospodarka na rynku międzynarodowym	8	1 047 205,00	886 499,25

³³ Lista projektów indywidualnych w ramach programów krajowych aktualizowana jest przez Ministra Rozwoju Regionalnego 2 razy w roku – w terminie do dnia 28 lutego i do dnia 31 sierpnia, dlatego analizowane informacje dotyczą stanu na luty 2010 r.

6.1	Paszport do eksportu	6	72 500,00	58 000,00
6.2	Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstawanie nowych terenów inwestycyjnych	2	974 705,00	828 499,25
8	Spółeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki	14	11 598 646,67	8 489 005,47
8.1	Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej	5	2 773 562,63	2 232 612,72
8.2	Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B	4	2 667 331,16	1 332 555,50
8.3	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu-eInclusion	5	6 157 752,88	4 923 837,25
RAZEM		38	247 661 558,03	111 273 397,71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK07-13" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Funkcję Instytucji Zarządzającej pełni Minister Rozwoju Regionalnego, a w jego imieniu obowiązki pełni Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Instytucją Pośredniczącą zostały ministerstwa właściwe ds. pracy i polityki społecznej, oświaty i wychowania oraz szkolnictwa wyższego. W ramach priorytetów VI-IX rolę Instytucji Pośredniczącej pełnią poszczególne Zarządy Województw.

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej, który będzie realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, efektywnego zarządzania w administracji państwowej.

Program został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 28 września 2007 roku.

Budżet PO KL na lata 2007-2013 wynosi ponad 11,4 mld euro (ok. 9,7 mld euro to współfinansowanie z EFS, a pozostała część ok. 1,7 mld euro, to wkład krajowy), z czego region Warmii i Mazur będzie dysponował kwotą 265,87 mln euro.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki obejmuje 10 priorytetów, wdrażanych zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego wdrażanych będzie 5 priorytetów, natomiast 4 priorytety będą wdrażane w ramach komponentu regionalnego (Priorytet X to Pomoc techniczna). Około 60% środków przeznaczonych zostanie na wsparcie realizowane przez poszczególne regiony, natomiast 40% środków będzie wdrażanych w ramach tzw. komponentu centralnego przede wszystkim jako wsparcie dla struktur i systemów instytucjonalnych³⁴.

Komponent centralny PO KL obejmuje następujące priorytety:

1. Zatrudnienie i integracja społeczna,
2. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących,
3. Wysoka jakość systemu oświaty,
4. Szkolnictwa wyższe i nauka,
5. Dobre rządenia.

Komponent regionalny PO KL obejmuje poniższe priorytety:

6. Rynek pracy otwarty dla wszystkich,

³⁴ http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/dzialaniapromocyjne/Documents/Przewodnik_2008%20pop.pdf

7. Promocja integracji społecznej,
8. Regionalne kadry gospodarki,
9. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki potencjalni beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów w dwóch trybach naborów wniosków – systemowym³⁵ i konkursowym. Do końca grudnia 2009 roku z województwa warmińsko-mazurskiego w ramach obu trybów naboru podpisano 936 umów o dofinansowanie. Szczegółowa informacja odnośnie liczby podpisanych umów z województwa warmińsko-mazurskiego przedstawia tabela poniżej (Tabela nr 16).

Tabela nr 16

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów z EFS w województwie warmińsko-mazurskim w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (stan na 31.12.2009 r.)

Nr osi/ działania	Nazwa osi/ działania	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość projektów (PLN)	Wysokość dofinansowania z EFS wg podpisanych umów (PLN)
2	Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących	33	18 116 711,30	12 552 630,00
2.1	Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki	33	18 116 711,30	12 552 630,00
3	Wysoka jakość systemu oświaty	9	33 592 253,18	33 592 253,18
3.3	Poprawa jakości kształcenia	8	33 262 795,22	33 262 795,22
3.4	Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie	1	329 457,96	329 457,96
5	Dobre rządzenie	8	11 877 669,45	11 224 084,21
5.2	Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej	7	11 061 216,43	10 407 631,19
5.4	Rozwój potencjału trzeciego sektora	1	816 453,02	816 453,02
6	Rynek pracy otwarty dla wszystkich	124	222 464 112,10	217 166 263,60
6.1	Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	79	188 808 507,45	183 510 658,95
6.2	Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	8	31 900 369,56	31 900 369,56
6.3	Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	37	1 755 235,09	1 755 235,09
7	Promocja integracji społecznej	203	74 107 280,84	68 497 383,01
7.1	Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	126	53 906 256,69	48 301 858,86
7.2	Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	38	18 314 330,71	18 308 830,71
7.3	Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	39	1 886 693,44	1 886 693,44
8	Regionalne kadry gospodarki	139	108 060 095,24	102 137 410,53
8.1	Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	124	87 379 160,52	82 412 246,87
8.2	Transfer wiedzy	15	20 680 934,72	19 725 163,66
9	Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	420	103 153 764,72	98 217 617,38

³⁵ Tryb systemowy ma zastosowanie do wyboru projektów polegających na dofinansowaniu realizacji zadań publicznych. Realizatorzy projektów systemowych (zwykle instytucje publiczne) muszą przejść całą procedurę wyboru wniosków – mają jednak to zadanie ułatwione, gdyż wcześniej muszą przejść procedurę wyboru propozycji projektów. Następnie, przy naborze wniosków, tylko wybrane instytucje proszone są o złożenie wniosków.

9.1	Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	133	50 093 738,31	49 485 680,79
9.2	Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	62	25 521 065,94	22 181 965,21
9.3	Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	18	11 993 871,36	11 993 871,36
9.4	Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	17	6 543 395,51	5 561 686,42
9.5	Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	190	9 001 693,60	8 994 413,60
Razem		936	571 371 886,83	543 387 641,91

Zródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pochodzących z elektronicznej bazy projektów współfinansowanych z funduszy UE na lata 2007-2013 "KSI SIMIK07-13" otrzymanych z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Do końca 2009 r. w ramach PO KL z województwa warmińsko-mazurskiego wybrano do dofinansowania 936 projektów: najwięcej w ramach działania 8.1 *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie* (124), 9.1 *Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty* (133) oraz 9.5 *Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich* (190).

Najwyższą wartość dofinansowania przyznano dla projektów realizowanych w ramach działania 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej regionie* – 183 510 658,95 zł (79 umów o dofinansowanie).

Program Operacyjny Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013

W 2007 r. Program Operacyjny Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) i Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) zastąpił przedsięwzięcia realizowane w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III 2004-2006. W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym jest realizowana w ramach odrębnego trzeciego celu polityki spójności Unii Europejskiej – EWT. Polska alokacja na realizację programów w ramach EWT wyniesie 557,8 mln euro z EFRR. Dodatkowo 173,3 mln euro z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) zostanie przeznaczonych na współpracę transgraniczną Polski z państwami nie należącymi do Unii Europejskiej.

W perspektywie na lata 2007-2013 powstał nowy Program Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk (w województwie warmińsko - mazurskim obszarem kwalifikowanym jest podregion elbląski na zasadzie elastyczności³⁶) oraz Program Współpracy Transgranicznej Litwa - Polska (w województwie warmińsko-mazurskim obszar kwalifikowany to podregion ełcki oraz olsztyński na zasadzie elastyczności). Program Sąsiedztwa Polska - Litwa - Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej INTERREG IIIA, realizowany we współfinansowaniu ze środków TACIS/CBC, znalazł swoją kontynuację w programie Polska - Litwa - Federacja Rosyjska. W Programie całe województwo należy do obszaru kwalifikowanego tego Programu.

Do dnia 31. 12. 2009 roku w ramach Programu Litwa – Polska podpisanych zostało 9 umów z beneficjentami z województwa warmińsko-mazurskiego na kwotę dofinansowania z UE 5 525 849,49 euro.

³⁶ Zasada elastyczności oznacza, że podregion który przyłączono do obszaru głównego Programu traktowany jest jako przyległy do tego obszaru i razem z innymi podregionami przyłączonymi na tej zasadzie może wykorzystać tylko 20 % całego budżetu Programu.

Tabela nr 17

Umowy o dofinansowanie projektów z EFRR podpisane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska (stan na 31.12.2009 r.)

Priorytet/działanie	Liczba podpisanych umów	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (euro)
I. Zwiększenie konkurencyjności i wydajności obszaru wsparcia	3	943 227,15
I.3. Rozwój zrównoważonej turystyki transgranicznej oraz zachowanie kulturowego i historycznego dziedzictwa	3	943 227,15
II. Spójność transgraniczna i ogólna poprawa jakości obszaru wsparcia	6	4 582 622,34
II.1. Rozwój nowych i wzmacnianie istniejących sieci współpracy w obszarze społecznym i kulturalnym.	5	3 676 661,94
II.2. Poprawa środowiska życia	1	905 960,40
Razem	9	5 525 849,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk do dnia 31.12.2009 r. z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji 5 projektów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 590 498,40 euro (w przypadku jednego projektu partner z województwa warmińsko-mazurskiego wycofał się).

Tabela nr 18

Projekty realizowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2009 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR (w euro)
1.	Baltnet South Baltic Networking Development for Labour Market Integration	Euroregion Bałtyk	21 250,00
2.	MOMENT Modern Water Management in the South Baltic Sea Area	Urząd Marszałkowski Woj. Warmińsko-Mazurskiego	41 568,40
3.	Yc3 Youth Cross-Border Cooperation and Communication Project	Urząd Marszałkowski Woj. Warmińsko-Mazurskiego	34 212, 50
4.	DISKE Development of Innovative Systems through Knowledge Exchange	Urząd Miasta Elbląg	428 170,50
Razem			490 988,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

W ramach współpracy transnarodowej swoją kontynuację na lata 2007-2013 znalazł Program Współpracy Transnarodowej Region Morza Bałtyckiego. Do końca 2009 r. z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowanych do realizacji zostały 4 projekty na łączną kwotę dofinansowania z EFRR 490 988,90 euro.

Tabela nr 19

Projekty realizowane w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Region Morza Bałtyckiego z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2009 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Wartość przyznanego dofinansowania (w euro)
1.	Baltfood BaltFood - The BSR Food Cluster: Innovation and Competitiveness in Action	Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości	115 600,00
2.	Transbaltic Towards an integrated transport systems in Baltic Sea Region	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko Mazurskiego	94 004,05
3.	IBI Net Intercountry Business Incubators' Network	Miasto Elbląg	90 397,50
4.	BSR QUICK Qualification, Innovation, Cooperation and Keybusiness for SMEs	Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości	136 000,00
Razem			436 001,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko -Mazurskiego w Olsztynie

Program współpracy transnarodowej CADSES został zastąpiony Programem Współpracy Transnarodowej Europa Środkowa. W ramach programu ogłoszono dwa nabory wniosków (w tym jeden został rozstrzygnięty).

Do końca 2009 r. z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji 2 projekty, przy czym w przypadku jednego projektu partner z województwa warmińsko-mazurskiego wycofał się. W ramach programu jest realizowany jeden projekt „*Strengthening the energetic use of biomass in Central and Eastern Europe by establishing a standardised transnational consulting net for regions*” z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego na kwotę dofinansowania z EFRR 32 606 euro.

Program współpracy międzyregionalnej INTERREG III C w nowej perspektywie został zastąpiony Programem INTERREG IV C. Do końca 2009 roku w ramach Programu INTERREG IV C z województwa warmińsko-mazurskiego zaakceptowano do realizacji 3 wnioski o dofinansowanie na kwotę dofinansowania z EFRR 390 082 euro.

Tabela nr 20

Projekty realizowane w ramach Programu INTERREG IV C z udziałem partnera z województwa warmińsko-mazurskiego (stan na 31.12.2009 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Partner	Wartość przyznanego dofinansowania (w euro)
1.	NEEBOR Networking for Enterprises in the Eastern External Border Regions	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego	149 124,00
2.	B2N Business to Nature - Interregional Approach to SMEs and Entrepreneurship Policies in Natural Areas	UM Województwa Warmińsko-Mazurskiego	155 108,00
4.	SURF Nature Sustainable Use of Regional Funds for Nature	UM Województwa Warmińsko-Mazurskiego	85 850,00
Razem			390 082,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie